

การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
THE DEVELOPMENT OF THINKING ABILITIES OF EARLY CHILDHOOD
USING ACTIVITY - BASED LEARNING

สร้อยธร แสงสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2567

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ผู้วิจัย

สร้อยธร แสงสุวรรณ

สาขาวิชา

วิทยาการจัดการเรียนรู้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิป สมหาโต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)

วันที่ 18 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ผู้วิจัย : สรัญธร แสงสุวรรณ

สาขาวิชา : วิทยาการจัดการเรียนรู้

กลุ่มวิชา : การศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ผู้ชาย 19 คน ผู้หญิง 9 คน รวมทั้งหมด 28 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหัวฝาย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ผลการวิจัย พบว่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย (1) ผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.45/91.07 (2) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมเป็นฐาน คะแนนหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความสามารถด้านการคิด, กิจกรรมเป็นฐาน, เด็กปฐมวัย

The Title : The Development of Thinking Abilities of Early Childhood
Using Activity-Based Learning

The Author : Sarunthorn Sangsuwan

Program : Learning Management Science

Study Field : Learning Management Science in Early Childhood Education

Thesis Advisors

: Assistant Professor Dr. Chamaimon Srisurak

Advisor

: Dr. Sirimas Gosaipiphat

Co – advisor

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the effects of activity-based learning on thinking abilities of early childhood and to compare the thinking abilities of early childhood before and after learning by activity-based learning. The sample group consisted of 19 boys and 9 girls, totally 28 student of the third-year early childhood students, in the first semester of the 2023 academic year at Ban Huafai School, Chiang Mai Province, under the Office of Chiang Mai Primary Educational Service Area Officer 2, which obtained by using the cluster sampling method.

The research results revealed that the efficiency value (E_1/E_2) of the effects of activity-based learning on thinking abilities was 84.45/91.07 and the scores of thinking abilities of early childhood after learning by activity-based learning were higher, which was statistically significant at the .05 level.

Keywords: Thinking Abilities, Activity Based Learning, Early Childhood

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีได้มีปัจจัยแห่งความสำเร็จหลายสิ่งโดยเฉพาะความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรภัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่เสียสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งของท่าน ในการให้ข้อเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอและให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการด้านวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนช่วยเหลือแก้ปัญหาตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อีกท่านที่เสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาตลอดจนช่วยให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทรนิชา ปัญจจริยะกุล ตำแหน่ง อาจารย์ ภาควิชาเทคนิคการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และศึกษานิเทศก์ อุษณีย์ พันธุเสน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 และคุณครูทัศนารมณ์ สมบูรณ์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านหัวฝาย ที่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมให้ข้อเสนอแนะวิธีการศึกษาวิจัยที่ถูกต้องและให้คำปรึกษาในเรื่องที่ได้ทำการศึกษาวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิป สมาหิโต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรภัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายสุวดี เรืองฤทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวฝาย ตลอดจนขอขอบคุณคณะครูบุคลากรทุกท่าน และขอขอบคุณผู้ปกครองทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือตลอดจนเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัย ในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดี ตลอดจนขอขอบใจเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 3 ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและขอขอบคุณสมาชิกครอบครัวที่ให้กำลังใจในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ผู้วิจัยขอมอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องมือบูชาพระคุณบิดามารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาตั้งแต่เล็กจนโตเสมอมา

สร้อยธร แสงสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเป็นฐาน.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
รูปแบบการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 ผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิด ของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80.....	38
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม เป็นฐาน.....	44
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	46
สรุปผลการวิจัย	46
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	58
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ใน งานวิจัย.....	59
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล.....	90
ภาคผนวก ง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม เป็นฐาน.....	92
ประวัติผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560.....	13
3.1	รูปการวิจัยแบบ "One Group Pretest Posttest Design".....	25
3.2	โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 2.....	26
3.3	การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง: แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	28
3.4	ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	29
4.1	ผลการประเมินระหว่างการเรียนรู้รวม 6 สัปดาห์โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลังแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	39
4.2	ผลการประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การจับคู่” ระหว่างการเรียนรู้หลังแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	40
4.3	ผลการประเมินความสามารถด้านการคิดด้าน “การจำแนกแยกแยะ” ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	41
4.4	ผลการประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การเปรียบเทียบ” ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	42
4.5	ผลการประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การเรียงลำดับ” ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	43
4.6	ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนาความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	44
4.7	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์โดยกิจกรรมเป็นฐาน.....	44

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
5.1	ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิด.....	49
5.2	ตัวอย่างกิจกรรมเป็นฐานในการจัดประสบการณ์ขั้นนำ.....	49
5.3	ตัวอย่างกิจกรรมเป็นฐานในการจัดประสบการณ์ขั้นเตรียม.....	50
5.4	ตัวอย่างกิจกรรมเป็นฐานในการจัดประสบการณ์ขั้นกิจกรรม.....	50
5.5	ตัวอย่างกิจกรรมเป็นฐานในการจัดประสบการณ์ขั้นสรุป.....	51
5.6	ตัวอย่างคู่มือและแบบประเมิน.....	52
5.7	บรรยากาศการจัดประสบการณ์ตามแผน.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสามารถด้านการคิดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้ผู้คนต้องมีการปรับตัว และดำเนินชีวิตปรับตัวเข้ากับสังคมในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการมีความสามารถด้านการคิดจึงควรพัฒนามากที่สุดเพราะส่งผลต่อความสำเร็จของชีวิต มนุษย์จึงต้องมีการให้ความสำคัญกับความสามารถด้านการคิดมาใช้ในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเป็นอันดับแรก เนื่องจากเด็กเป็นวัยแรกเริ่มที่ปลูกฝังได้ง่ายให้มีพัฒนาการทุกด้านรวมถึงด้านความสามารถด้านการคิดรวดเร็วที่สุด (ชิดกมล สังข์ทอง, 2565, น. 1) ประกอบกับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 26-44) ระบุไว้ในมาตรฐานที่ 10 ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 ให้พัฒนาความสามารถด้านการคิดตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4 ด้าน ในความสามารถด้านการคิด ได้แก่ การจับคู่ การจำแนกแยกแยะ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับโดยเป็นกิจกรรมแบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 36)

ทั้งนี้การจัดกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ได้มีนักการศึกษาปฐมวัยต่างเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถบูรณาการได้ทั้ง 6 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษา การใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เป็นการให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและสะท้อนการคิดอย่างมีเหตุผลได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ เพ็ญภา ตลับกลาง และภัทรธีรา เทียนเพิ่มพูล (2562, น. 197) ได้กล่าวว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน คือ การจัดกระบวนการสอนที่เน้นการทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติของผู้เรียนเป็นหลัก ในการพัฒนาการสอนที่เน้นการใช้ทักษะการคิด โดยการช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการคิดของตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้คิดหาเหตุผล สะท้อนแนวคิดของตนหรือแสดงเหตุผลประกอบการหาคำตอบได้อย่างสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับทฤษฎี

ของเพียเจต์ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านการคิดของเด็กโดยทฤษฎีของเพียเจต์ตั้งอยู่บนรากฐานของทั้งองค์ประกอบที่เป็นพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม อธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นพัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น โดยหลักการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้ใช้ทักษะการคิดการค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านการจัดกิจกรรมบูรณาการทั้ง 6 หลัก ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (2560, น. 46-68) ครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีหน้าที่การลงมือปฏิบัติร่วมกับเด็ก โดยให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำและการตั้งคำถาม เพื่อเป็นการกระตุ้นทางความคิดในการทำกิจกรรม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดังนั้น การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมเป็นฐานจึงมีความสำคัญ แต่ยังมีการศึกษาปัญหา พบว่า จากการติดตามผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self - Assessment Report: SAR) ระดับปฐมวัยในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สันทราย 2 ปีการศึกษา 2564 (เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สันทราย 2, 2564, น. 34) พบว่า เด็กนักเรียนอนุบาล อายุ 5-6 ปี มีผลการประเมินด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับดี แต่ผลการประเมินด้านสติปัญญา มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ร้อยละ 80 ของเด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการคิดอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านการคิด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจับคู่ ด้านการจำแนกแยกแยะ ด้านการเปรียบเทียบ และด้านการเรียงลำดับ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นสัญชาติไทยใหญ่รวมทั้งนักเรียนยังได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดที่เหมาะสมยังไม่เพียงพอ ซึ่งจากการนิเทศน์ภายในของสถานศึกษา ตามพัฒนาการและระดับชั้นของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ระดับชั้นอนุบาล 3 ทักษะด้านกระบวนการคิดเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนาส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะของความสามารถด้านการคิดทั้ง 4 ทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูปฐมวัยของโรงเรียนบ้านห้วยผาหลายปีที่ได้ศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนักเรียนอยู่เสมอ ซึ่งโรงเรียนบ้านห้วยผาเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนไร้สัญชาติเข้าใจภาษาไทยยากยังไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ชัดเจนและเนื่องจากเป็นเด็กที่มีความยากจนจึงไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ครูผู้สอนได้แนวทางการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
2. เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
3. ผู้บริหารได้รู้แนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ผู้ปกครองได้แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาบุตรหลานเพิ่มเติม

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจะมีความสามารถด้านการคิด หลังจากการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ด้านเนื้อหา ด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านตัวแปรที่ทำการวิจัย รายละเอียดดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาสัณทราษ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำนวน 7 โรงเรียน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 56 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 46 คน รวมทั้งหมด 102 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหัวฝาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เป็นนักเรียนชาย จำนวน 19 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 9 คน รวมทั้งหมด 28 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การทำวิจัยในครั้งนี้ มีการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์และแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังจากการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยอ้างอิงเนื้อหาสาระ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 26-44) และจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 30 ครั้ง

ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนบ้านหัวฝาย ตำบลเมืองเด่น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ทำกรวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมเป็นฐาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการคิดของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะในการทำวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยความสามารถด้านการคิดเด็กปฐมวัย และกิจกรรมเป็นฐาน รายละเอียดดังนี้

ความสามารถด้านการคิด หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การจับคู่ (1.1) การจับคู่ภาพเหมือน (1.2) จับคู่ภาพเงา ด้านที่ 2 การจำแนกแยกแยะ (2.1) การจัดกลุ่มภาพที่ต่างจากพวก ด้านที่ 3 การเปรียบเทียบ (3.1) การกำหนดลักษณะเล็กใหญ่ (3.2) สูงเตี้ยและด้านที่ 4 การเรียงลำดับ (4.1) การจัดลำดับเหตุการณ์ (4.2) การเรียง

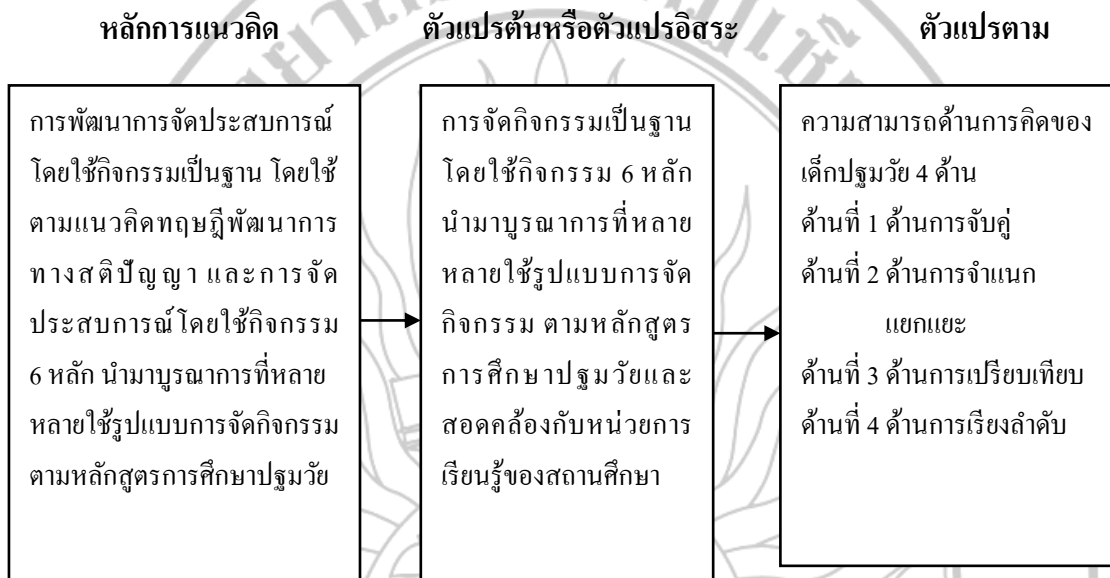
ลักษณะของภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้นในการใช้เหตุผลจำแนก แยกแยะ ความเหมือน ความแตกต่างของข้อมูลที่ได้รับ รู้จักเปรียบเทียบและเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในมาตรฐานที่ 10 คือมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ ที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด ของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี สภาพที่พึงประสงค์ สามารถจับคู่เปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป สามารถจำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์ สามารถเรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อง 5 ลำดับ โดยสามารถประเมินความสามารถด้านการคิด 4 ด้าน ได้จากแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม (Pretest - Posttest) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถด้านการคิด 4 ด้าน โดยแบ่งเป็นด้านละ 3 ข้อ

เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียน จำนวน 28 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 19 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 9 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหัวฝาย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้เด็กปฐมวัย ได้เรียนรู้ลงมือทำกิจกรรม ผ่านการจัดกิจกรรม โดยจัดเป็นกิจกรรมที่เป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นประสบการณ์ ขั้นกิจกรรม และขั้นสรุป ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยการบูรณาการกับกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้งและเกมการศึกษา ซึ่งนำมาออกแบบฐานกิจกรรม ได้แก่ (1) ขั้นนำ (10 นาที) โดยใช้เป็นเพลง คำคล้องจองในการจัดกิจกรรมบูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นประสบการณ์ (5 นาที) โดยใช้เป็นการสนทนาถามตอบเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้กับนักเรียน (3) ขั้นกิจกรรม (25 นาที) โดยใช้เป็นเป็นเกมที่มีความสนุกสนานในการให้ความรู้ในทักษะทั้ง 4 ทักษะ บูรณาการกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย โดยนำมาบูรณาการในจัดกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม ให้ได้เรียนรู้โดยมีสื่อกิจกรรมที่หลากหลายในการส่งเสริมความสามารถด้านการคิดทั้ง 4 ด้าน ของผู้เรียน และ (4) ขั้นสรุป (10 นาที) โดยใช้เกมและการทำศิลปะบูรณาการกับกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์หรือเกมการศึกษาหรือกิจกรรมกลางแจ้งเป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้เรียนรู้ร่วมกันเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้รับ โดยมีการตั้งคำถามกระตุ้นการเรียนรู้ให้เด็กเกิด การสังเกต จำแนกแยกแยะและเปรียบเทียบ

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน โดยในการจัดกิจกรรมจะสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ความสำคัญของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
 - 1.3 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย
 - 1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 พัฒนาการด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเป็นฐาน
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมเป็นฐาน
 - 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมเป็นฐาน
 - 2.3 ประเภทของกิจกรรมเป็นฐาน
 - 2.4 หลักการจัดกิจกรรมเป็นฐานจาก 6 กิจกรรมหลักในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- รายละเอียดดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

เอกสารเกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ประกอบไปด้วย ความหมายของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ความสำคัญของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย และประเภทของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2560) กล่าวว่า การคิด หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองโดยใช้ประสบการณ์มาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าและสภาพแวดล้อมโดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผลเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

ชัยลักษณ์ สีชวนคำ (2544) กล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการของสมองที่เกิดขึ้นอย่างมี ขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ความอยากรู้อยากเห็นเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการคิดทำให้คนรับรู้ข้อมูลผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า
2. ข้อมูลที่จะผ่านประสาทสัมผัสไปสู่การจัดกระทำ เช่น การเปรียบเทียบการจัดกลุ่มและบันทึกผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่ชำนาญ เป็นต้น
3. การสรุปตามวัตถุประสงค์ของการคิด เป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิม ซึ่งช่วยให้ทางความรู้ความเข้าใจกว้างขวาง เกิดแนวคิดและองค์ความรู้ใหม่ เป็นต้น

กฤษณา ดามาพงศ์ (2555) ได้กล่าวถึง การคิดสำหรับมนุษย์ไว้ว่า เป็นความสามารถในการคิดสิ่งต่าง ๆ การคิดเกิดขึ้น และดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ไม่ว่าบุคคลนั้นจะให้ความสำคัญในกระบวนการคิดของตนเองหรือไม่ก็ตาม ข้อสำคัญคือความสามารถในการคิดของมนุษย์จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เด็กเล็ก ๆ จะมีกระบวนการคิดเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ โดยเด็กสามารถเรียนรู้ จำ สร้างความคิดรวบยอด สามารถสื่อสารสิ่งที่ตนคิดได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เด็กได้รับ การคิดเป็นการทำงานของสมองที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติแต่ต้องจัดการเรียนรู้และจัดสิ่งกระตุ้น ให้มากพอที่สมองจะได้คิดซึ่งการคิดสามารถพัฒนาและฝึกฝนได้คนเราจำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตโดยพยายามใช้พลังงานทางสมองของตนในการนำเอาความรู้ข้อมูล และประสบการณ์มาจัดวางอย่างเหมาะสมเพื่อแก้ปัญหา

กฤษณา ดันติผลาชีวะ (2548) กล่าวไว้ว่า การคิดเป็นกระบวนการของสมองในการประมวลผลความรู้ไปสู่การอธิบาย การประยุกต์ การขยาย และการสร้างใหม่ จุดเริ่มต้นของการคิดขึ้นอยู่กับ

สิ่งเร้าและการได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ที่ไปกระตุ้นสมองให้รับรู้ผ่านสู่กระบวนการในสมอง เพื่อซึมซับและเชื่อมสานสิ่งที่รู้เดิม และสิ่งที่รับรู้ใหม่

สรุปได้ว่า ความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองเด็กที่ใช้ในการประมวลผลสิ่งที่ได้เห็น เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัย ซึ่งจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

2. ความสำคัญของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, น. 5) สรุปความสามารถด้านการคิดว่ามีความสำคัญ โดยระบุเรื่องหรือปัญหา การจำแนก แยกแยะ การเปรียบเทียบ ข้อมูล เพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและตรวจสอบ ข้อมูลหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอแก่การตัดสินใจ

ประพันธ์ศิริ สุเลารัจ (2556) พูดถึงความสามารถด้านการคิดว่า เป็นความสามารถในการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งและหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) กล่าวว่า ความสามารถด้านการคิด เป็น ความสามารถในการจำแนก การแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ วิเคราะห์ ไตร่ตรอง แยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2548) กล่าวไว้ว่า การคิดเป็นกระบวนการของสมองในการประมวล ข้อมูลความรู้ไปสู่การอธิบาย การประยุกต์ การขยายและการสร้างใหม่ จุดเริ่มต้นของการคิดขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าและการได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ที่ไปกระตุ้นสมองให้รับรู้ผ่านสู่กระบวนการในสมองเพื่อ ซึมซับ และเชื่อมสานสิ่งที่รู้เดิม และสิ่งที่รับรู้ใหม่

สรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดนั้นมี ความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนเราอย่างมาก เป็นความสามารถที่สามารถพัฒนาได้ ตั้งแต่วัยเด็กและให้คงทนจนถึงระดับที่สูงขึ้นต่อไป เพื่อให้เด็กสามารถคิดได้ด้วยตัวเองและเกิดความสำเร็จในการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นเรื่องของความรู้สึกคิดด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนากิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถด้านการคิด เพื่อกระตุ้น

ให้นักเรียนคิดเป็น เรียนรู้เป็น สามารถคาดคะเน ใช้เหตุผลตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข

3. ลักษณะของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็ก
ปฐมวัย ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมาย การคิดวิเคราะห์ไว้ว่า หมายถึง การจำแนก
แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อศึกษาค้นคว้าว่าทำมาจากอะไร
มีองค์ประกอบอะไรประกอบขึ้นมา ได้อย่างไร และเชื่อมโยงสัมพันธ์กันได้อย่างไร เพียงไร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553, น. 24) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ (Analytical
Thinking) มีลักษณะคือความสามารถในการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งและหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหา
สาเหตุที่แท้จริง ของสิ่งที่เกิดขึ้น

ชัยวัตร สุทธิรัตน์ (2553, น. 69) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถ
ในการแยกแยะเพื่อสืบค้นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์เรื่องราวเนื้อหาต่าง ๆ โดยการจำแนกแยกแยะ
เปรียบเทียบข้อมูลจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบตีความและทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของสิ่งนั้น
โดยมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้และใช้กระบวนการตัดกระวีทยาในการสรุป
ตัดสินใจได้ อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล

แอนเดอร์สัน และเค โวล (Anderson and Krathwohl, 2001, pp. 67 - 68) กล่าวว่า
การคิดวิเคราะห์ (Analyze) เป็นการแตกองค์ประกอบเพื่อให้เห็นวิธีการที่เกี่ยวข้องหรือโครงสร้าง
โดยรวมหรือความ แตกต่างกันขององค์ประกอบนั้น

ดิวอี้ (Dewey, 1933) การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดอย่างใคร่ครวญ ไตร่ตรอง
โดยอธิบายขอบเขตการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นการคิดที่เริ่มต้นจากสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก และ
สิ้นสุดลงด้วยสถานการณ์ที่มีความชัดเจน

มาซานา และเคนเดล (Marzano and Kendall, 2007) กล่าวว่า การวิเคราะห์
(Analysis) เป็นความสามารถ ในการใช้เหตุผล และความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนกแยกแยะ
สิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญย่อย ๆ 5 ประการ ได้แก่ 1. การจับคู่ 2. การจัดหมวดหมู่
3. การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด 4. การสรุปอ้างอิง 5. การทำนาย

จะเห็นว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้น ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความหมายของการคิดวิเคราะห์ที่สอดคล้องกัน คือ การคิดวิเคราะห์เป็นการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ
ในส่วนย่อย ๆ ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการ

โครงสร้างของการสื่อความหมาย โดยใช้เหตุผลและความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ และสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทางวิทยาศาสตร์ คือ การคิดจำแนกรวบรวมเป็นหมวดหมู่ และจับประเด็นต่างๆเชื่อมโยงความสัมพันธ์

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิด

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิด ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาและการคิด วิเคราะห์ ของเพียเจต์ (Piaget's Theory of Intelligence) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาและการคิดของเพียเจต์ (Piaget, 1972, pp. 1-10) อ้างถึงใน (พรณี ช. เจริญ, 2538) เชื่อว่า การพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์มีลักษณะเดียวกัน ในช่วงอายุเท่ากัน และแตกต่างกันในช่วงอายุต่างกัน อันเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เริ่มจากการสัมผัส การคิดอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาสู่ความคิดที่เป็นนามธรรม โดยบุคคลพยายามปรับตัวให้เกิดภาวะสมดุล ด้วยกระบวนการดูดซึมภาพและเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าไว้ในความคิดของตน และกระบวนการปรับความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งใหม่

เพียเจต์จึงจัดกระบวนการทางสติปัญญาและความคิด ออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นใช้ประสาทสัมผัส เป็นระยะพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง อายุ 2 ปี โดยใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เริ่มจากพัฒนาการรับรู้ การใช้อวัยวะต่าง ๆ ได้ เช่น การฝึก หยิบจับ สิ่งของต่าง ๆ และการฝึกการไต่ขึ้นและการมอง
2. ขั้นควบคุมอวัยวะต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่อายุ 2 ปีจนถึง 7 ปี มีการพัฒนาสมองที่ใช้ควบคุมการพัฒนาลักษณะนิสัยและการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ เช่น นิสัย การขับถ่าย การเล่น กีฬาที่เป็น การฝึกใช้อวัยวะต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันภายใต้การควบคุมของสมอง
3. ขั้นคิดอย่างเป็นรูปธรรม เริ่มตั้งแต่อายุ 7-11 ปี มีการพัฒนาสมองมากขึ้น สามารถเรียนรู้และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ แต่ยังไม่สามารถจินตนาการกับเรื่องราวที่เป็นนามธรรมได้
4. ขั้นคิดอย่างเป็นนามธรรม เป็นระยะพัฒนาการช่วงสุดท้ายของเด็กช่วง อายุ 12-15 ปี ที่สามารถคิดอย่างเป็นเหตุผล และคิดในสิ่งที่ซับซ้อนเป็นนามธรรมได้มากขึ้น สามารถแก้ปัญหาได้อย่างดีจนพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะได้

สรุปได้ว่า จากทฤษฎีดังกล่าวจะเห็นว่าความสามารถในการคิดนั้น การคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองเป็นการประมวลความรู้ตลอดจนความรู้สึกที่ สามารถถ่ายทอดผ่านทางการพูด การแสดงท่าทาง และที่สำคัญคือ การคิดของเด็กนั้นเกิดขึ้นตลอดเวลา เด็กเล็ก ๆ จะเริ่มต้นพัฒนาความสามารถในการเผยแพร่ความรู้สึกที่ ได้รับจากการสืบค้น สามารถอธิบายผลงาน การเผยแพร่ความรู้ของเด็กเล็ก ๆ จะต้องเป็นการแสดงออกด้วยการพูดหรือการแสดงออก

ครูควรจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้มีโอกาใช้ความสามารถทางการคิดที่เด็กมีและแก้ปัญหา และกระตุ้นให้เด็ก คิดอ่านการวิเคราะห์เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสม กับวัย และท้าทายการคิดของเด็กและนำความรู้นั้นมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. พัฒนาการด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ในเรื่องความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ได้มีระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ระบุไว้รายละเอียดดังนี้

ความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ได้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในมาตรฐานที่ 10 คือมีความสามารถในการคิด
ที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ ที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด ของเด็กปฐมวัย อายุ
5-6 ปี สภาพที่พึงประสงค์ สามารถจับคู่เปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ
โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป สามารถจำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่
2 ลักษณะขึ้นเป็นเกณฑ์ สามารถเรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ ซึ่งในด้าน
สติปัญญา ประกอบไปด้วย การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่น
เข้าใจความสามารถในการอ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดเชิง
เหตุผล คิดรวบยอด การเล่น/การทำงานศิลปะ/การแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการ
และความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสวงหา
ความรู้โดยพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการจับคู่ ได้แก่ ความสามารถในการจับคู่ความแตกต่างและความเหมือนของ
สิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไปได้

ด้านการจำแนกแยกแยะ ได้แก่ ความสามารถในการจำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้
ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นเป็นเกณฑ์

ด้านการเปรียบเทียบ ได้แก่ ความสามารถในการเปรียบเทียบความแตกต่างและความ
เหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไปได้

ด้านการเรียงลำดับ ได้แก่ ความสามารถในการเรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่าง
น้อย 5 ลำดับ

รายละเอียดตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
- บอกลักษณะของสิ่งของต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	- บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	- บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งของต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
- จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การงานเพียงลักษณะเดียว	- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
- คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 3 ลำดับ	- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 4 ลำดับ	- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า เด็กอายุ 5-6 ปี ควรที่จะมีคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญเกี่ยวกับความสามารถด้านการคิด ซึ่งจัดอยู่ในพัฒนาการทางสติปัญญา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเป็นฐาน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเป็นฐาน ประกอบไปด้วย ความหมายของกิจกรรมเป็นฐาน ความสำคัญของกิจกรรมเป็นฐาน ประเภทของกิจกรรมเป็นฐาน และหลักการจัดกิจกรรมเป็นฐาน จาก 6 กิจกรรมหลักในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของกิจกรรมเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของกิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

สุรางค์ โรมหิรัญ (2547) ได้อธิบาย กิจกรรมเป็นฐาน หมายถึง การเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่เป็นระบบโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกต่อการนำไปใช้

สายสุรี จุติกุล (2548) ได้กล่าวว่า กิจกรรมเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ ในการสอนและฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิด ทักษะต่าง ๆ

ประยูร สุขะใจ (2556) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเป็นฐานไว้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการเล่นเกม การทดลอง การสร้างสรรค์ ผลงาน และการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น โดยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีการ วางแผนการใช้สื่อที่ดี นำไปสู่การพัฒนาความรู้ตัวบุคคล

ศิริชัย นามบุรี (2556) การเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning: ABL) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญไปที่ผู้เรียน เรียนผ่านประสบการณ์ ซึ่งเป็นวิธีการที่มี ประสิทธิภาพสูงมาก ในการส่งเสริม ศักยภาพของบุคคลที่จะพัฒนาไปได้ตลอดชีวิต ผู้เรียนจะเรียน อย่างมีความสุข มีการพัฒนาไปด้วย ความมั่นใจและพึงพอใจ

เยาวเรศ ภักดีจิตร (2557) ได้ให้ความหมายของการเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ไว้ว่า การเรียน โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง เป็นการเรียนโดยการปฏิบัติจริง “Learning by Doing” และปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ “Doing by Learning” ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ทุกคนในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติ คุณครูเป็นพี่เลี้ยงและเทรนเนอร์ แต่กิจกรรม ที่นำมาใช้ต้องมี ประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหานั้น ๆ มีจุดมุ่งหมาย สนุกและน่าสนใจ ไม่ซ้ำซาก จนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นคุณครูจึงเป็น “นักออกแบบกิจกรรม Activity Designer” มืออาชีพ ที่สามารถ มองเห็นภาพกิจกรรมได้ทันที

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมเป็นฐาน คือ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่ผ่านการจัดกิจกรรม โดยจัดเป็นกิจกรรมที่เป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นประสบการณ์ ขั้นกิจกรรม และขั้นสรุป กับ 6 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหน่วย การเรียน เพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อตัวผู้เรียนมากที่สุด

2. ความสำคัญของกิจกรรมเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2553) ได้สรุปว่า กิจกรรมเป็นฐาน จะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ เพราะเด็กในวัยนี้ จะมีความสนใจกับสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย

จันทิภา ลิ้มปิเจริญ (2552) กล่าวว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักสังเกต และมีระเบียบวินัยในตนเองมากขึ้น เข้าใจผู้อื่น และมีการวางแผนในการทำงานล่วงหน้า จากจุดหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) กล่าวว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมี โอกาสเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุดค้นพบ และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวของนักเรียน ฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถปรับตัวร่วมกับผู้อื่นได้ โดยครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามค้นหาด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน โดยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสร่วมกิจกรรมให้มากที่สุดเพราะการเข้าร่วมและมีบทบาทในการเรียน ผู้เรียนมีความพร้อมมีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมเป็นฐาน เป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตามพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กปฐมวัยในความสามารถด้านการคิดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การจับคู่ ด้านที่ 2 การจำแนกแยกแยะ ด้านที่ 3 การเปรียบเทียบ และด้านที่ 4 การเรียงลำดับ ได้

3. ประเภทของกิจกรรมเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2553) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเป็นฐานไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นกิจกรรมสำหรับผู้สอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนขึ้น กิจกรรมแบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลงและเป็นการใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในกิจกรรมในการเสนอเนื้อหาให้มากขึ้น สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. กิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นกิจกรรมสำหรับผู้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในกิจกรรม มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน และผู้เรียนมีโอกาสดำเนินงานร่วมกัน กิจกรรมชนิดนี้มักจะใช้สอนในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แบบฐานการเรียนรู้ เป็นต้น

3. กิจกรรมแบบรายบุคคลหรือกิจกรรมตามเอกัตภาพ เป็นกิจกรรมสำหรับผู้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ด้วยกิจกรรม กิจกรรมลักษณะนี้อาจจะจัดในลักษณะของหน่วยการสอนส่วนย่อยได้

ทิสนา แคมมณี (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ ที่มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีจุดประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน ที่ระบุทั้งเนื้อหา ความรู้และระดับทักษะการเรียนรู้ที่ชัดเจนคือ จะต้องระบุจุดประสงค์ที่ระบุไว้ชัดเจนว่าเมื่อผ่านการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำอะไร ระดับใด
2. ระบุกลุ่มเป้าหมายชัดเจน
3. มีองค์ประกอบของจุดประสงค์ที่เป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผลและเชื่อมโยงกัน
4. ต้องมีคำชี้แจง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
5. กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมย่อย จะต้องระบุจุดประสงค์ที่เป็นไปในทางที่ใกล้เคียงกัน

ซึ่งมีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติ และ/หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านสื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อ เริ่มต้นจากสื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและสัญลักษณ์ ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2548) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมที่เป็นฐานการเรียนรู้ นอกจากการฟังบรรยายอย่างเดียว หรือสร้างประสบการณ์ ผ่านการลงมือทำ การสังเกตได้ สนทนากับตนเองและผู้อื่นผ่านรูปแบบหรือเทคนิคการจัดกิจกรรมเป็นฐานเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทั้งรายบุคคลหรือแบบกลุ่ม โดยพิจารณา ให้เหมาะสม

กับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ เวลาและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิด โดยลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านการรู้คิด กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนเองมากกว่าการฟังผู้สอนในห้องเรียน และการทอ้งจำ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียนด้วย ได้ผลลัพธ์ในการถ่ายทอดความรู้ใกล้เคียงกับการเรียนรู้รูปแบบอื่น แต่ได้ผลดีกว่า และมุ่งเน้นความรับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนรู้

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของกิจกรรมเป็นฐาน คือ ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสื่อ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ต้องพร้อมต่อการทำกิจกรรมเป็นฐานของเด็ก เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

4. หลักการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่บูรณาการจาก 6 กิจกรรมหลักในหลักสูตรการศึกษา

ปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่บูรณาการจาก 6 กิจกรรมหลัก ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยมีหลักการรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้มีโอกาสดูออกไปนอกห้อง เพื่อออกกำลังกายเคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กได้เล่น ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านจำลอง การเล่นในศูนย์ช่างไม้ การเล่นกันอุปกรณ์กีฬาและการเล่นเกมการละเล่น

จุดประสงค์ของกิจกรรมกลางแจ้ง

1. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ
2. ส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงสุขภาพดี
3. ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
4. รู้จักปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. เรียนรู้การระวังรักษาความปลอดภัยทั้งตนเองและผู้อื่น
6. รู้จักการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กิจกรรมของกิจกรรมกลางแจ้ง

เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลง กติกาในการเล่น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อมการสาธิตการเล่นสนามบางชนิด จากนั้นให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจ

ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น เมื่อหมดเวลาให้เด็กช่วยเก็บของเข้าที่และทำความสะอาดร่างกาย

ข้อเสนอแนะของกิจกรรมกลางแจ้ง

หมั่นตรวจเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การได้อยู่เสมอ ให้ออกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน ขณะเด็กเล่นครูต้องดูแลอย่าใกล้ชิดและหลังเลิกกิจกรรม ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การแกะ ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ หรือวิธีอื่น ๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่น พลาสติกสร้างสรรค์

จุดประสงค์ของกิจกรรมสร้างสรรค์

1. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
2. ให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด
3. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือ และพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
4. ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความรับผิดชอบ และความมีวินัย

ในตนเอง

6. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
7. ฝึกทักษะการสังเกต การคิดและการแก้ปัญหา

กิจกรรมของกิจกรรมสร้างสรรค์

จัดโต๊ะและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม โดยให้เด็กรับผิดชอบช่วยจัดอุปกรณ์ สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีความสดชื่น แจ่มใส ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความสนใจของตน สร้างข้อตกลงในการเปลี่ยนหมุนเวียนทำกิจกรรม แนะนำอุปกรณ์วิธีใช้และคอยดูแลให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรมและเมื่อทำงานเสร็จต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และนำเสนอผลงานของตน

ข้อเสนอแนะของกิจกรรมสร้างสรรค์

การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก และก่อนให้เด็กทำกิจกรรมต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องพร้อมทั้งสาธิตให้ดู

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ

ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและความคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

จุดประสงค์ของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. พัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะเคลื่อนไหว
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. กล้าแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ฝึกทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
5. รู้จักปรับตัวการทำงานกิจกรรมและความร่วมมือในกลุ่ม
6. ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
7. พัฒนาภาษา ฝึกฟังคำสั่ง ข้อตกลงและปฏิบัติตามได้

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

เครื่องประกอบจังหวะเช่น รำมะนาว กลอง กรับ ฉิ่ง แฉับบันทึกลีลาเสียงเพลง เครื่องเล่นเทป และอุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงยาง แฉับผ้า ฯลฯ

กิจกรรมของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตามบทเพลง คำกลอน คำคล้องจองเคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยแบ่ง 2 ประเภท คือ เคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ การฝึกจังหวะ โดยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียงให้เด็กเคลื่อนไหวตามความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วง แฉับผ้า ฯลฯ

ข้อเสนอแนะของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน และมีความเป็นกันเอง ควรเริ่มกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากยากมากนัก และควรให้เด็กแสดงออกด้วยตนเองอย่าอิสระ และไม่ควรบังคับ ถ้าเด็กไม่ยอมเข้ากิจกรรมควรให้เวลาและให้โอกาสจนกว่าเด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เกิดรู้จักสังเกตคิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิรูปรางจำนวน ฯลฯ

จุดประสงค์ของกิจกรรมเกมการศึกษา

1. ส่งเสริมการสังเกตเปรียบเทียบ
2. ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับดวงตา

3. ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา

4. ปลุกฝังให้มีคุณธรรมต่างๆเช่นความรับผิดชอบ การแข่งขัน ฯลฯ

กิจกรรมของกิจกรรมเกมการศึกษา

ในกรณีที่เล่นเกมใหม่ครูควรแนะนำหรือสาธิตอธิบายวิธีการเล่นเกมให้เด็กทราบ ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม ขณะเด็กเล่นครูมีหน้าที่เพียงแนะนำ เมื่อเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จแล้วควรฝึกให้เด็กเก็บให้เรียบร้อย

ตัวอย่างเกมการศึกษา ได้แก่ เกมจับคู่ เกมภาพตัดต่อ (ที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้) เกมจัดหมวดหมู่ เกมโดมิโน เกมเรียงลำดับ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของกิจกรรมเกมการศึกษา

การเล่นเกมการศึกษาในระยะแรกควรเริ่มใช้ของจริง การเล่นเกมในแต่ละวันอาจให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และชุดเก่า อาจให้เด็กหมุนเวียนเล่นเกมตามความเหมาะสม และการเล่นเกมเมื่อเลิกแล้วควรจัดเก็บรวมไว้เป็นชุด ๆ

กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในศูนย์เด็กเล็กเช่น ศูนย์บล็อก ศูนย์หนังสือ ศูนย์ร้านค้า ศูนย์บ้าน เป็นต้น ศูนย์ต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรี ตามความสนใจและความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย

จุดประสงค์ของกิจกรรมเสรี

1. ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือกับตา
2. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
3. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นรู้จักรอคอยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
4. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดวางแผนและตัดสินใจในการทำกิจกรรม
5. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

กิจกรรมของกิจกรรมเสรี

แนะนำศูนย์เรียนใหม่ให้เด็กรู้จักและเสนอแนะวิธีใช้เล่นเครื่องเล่นบางชนิด เช่น แวนช่าย สร้างข้อตกลงในการเล่นร่วมกัน เปิดโอกาสให้เด็กคิดวางแผนตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระโดยมีครูคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่น พร้อมทั้งให้คำชี้แนะและช่วยเหลือเด็กในการเล่น

ข้อเสนอแนะของกิจกรรมเสรี

การจัดกิจกรรมควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระโดยเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างน้อย 1-2 อย่างในแต่ละวัน ขณะเด็กเล่นควรสังเกตพฤติกรรมของเด็กและดูแล

อย่างใกล้ชิด หากศูนย์ใดมีเด็กมากเกินไปควรให้เด็กมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง สื่อเครื่องเล่นในแต่ละศูนย์ ควรสับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะเพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

จุดประสงค์ของกิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวแผนการจัดประสบการณ์
2. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
3. ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูด และลักษณะนิสัยที่ดี
4. กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมของกิจกรรมเสริมประสบการณ์

การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอน การทดลอง/ปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมุติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่อง การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

ข้อเสนอแนะของกิจกรรมเสริมประสบการณ์

ควรยึดหลักการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด และช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการจัดกิจกรรมเป็นฐานจาก 6 กิจกรรมหลัก ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สามารถช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และนอกจากนั้นแล้วยังช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอน อันเนื่องมาจากครูและความสามารถของนักเรียนแต่ละคนอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถที่จะความสามารถด้านการคิดให้กับเด็กปฐมวัยได้ นอกเหนือจากเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยก็ได้ทำการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยภายในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ รายละเอียดดังนี้

1. งานวิจัยภายในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับงานวิจัยภายในประเทศเกี่ยวกับความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ดังนี้

ภัทรสร นรเหรียญ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 พบว่า ผลการศึกษาพัฒนาการการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมโดยประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ทั้งสี่พัฒนาสูงขึ้นตามลำดับ

สุนดา เกาศรี (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรีเป็นฐาน พบว่า เด็กปฐมวัยที่คะแนนความสามารถในทักษะด้านการคิดรวมทั้งสูงขึ้นหลังจากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรีและมีคะแนนร้อยละเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ตั้งไว้หลังจากได้รับการเรียนการสอนกิจกรรมเป็นฐานเช่นเดียวกัน

กรรณิการ์ ทองรุ่ง (2560) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมมีพัฒนาการและความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าควบคุม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเด็กในกลุ่มทดลองที่มีอิสระในการเลือกทำกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ หรือเล่นตามมุมได้ตามความสนใจของเด็ก โดยครูไม่เข้าไปเกี่ยวข้องหรือควบคุมดูแล เด็กจึงมีอิสระในการใช้ความคิดในการสร้างผลงานด้วยตัวเองจากกิจกรรมเป็นฐานที่ครูออกแบบขึ้น

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมเป็นฐาน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนในระดับปฐมวัยได้พัฒนาความสามารถให้เป็นไปตามวัยได้จากการออกแบบและใช้กิจกรรม

เป็นฐานการเรียนรู้ที่หลากหลายมีสื่อที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงเห็นว่า กิจกรรมเป็นฐานจะสามารถพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยได้

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยต่างประเทศ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน รายละเอียดดังนี้

บาฮาร์และอักสุท (Bahar and Aksi, 2020, p. 22) ศึกษาผลของการฝึกสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 5-6 ปี การศึกษาวิจัยนี้ จัดทำขึ้นเพื่อที่ศึกษาผลการฝึกสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนเด็กทั้งหมด 32 คน อยู่ในการศึกษาแบบฟอร์มข้อมูลส่วนบุคคลและมาตราส่วนความสามารถในการแก้ปัญหาอายุ 4-7 ปี ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย ใช้การออกแบบกลุ่มควบคุมก่อนการทดสอบก่อนหลังการทดสอบ ในกลุ่มทดลอง ดำเนินการใน 12 สัปดาห์ (24 กิจกรรมแบบบูรณาการในกลุ่มควบคุม ไม่มีการดำเนินการเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหานอกเหนือจากหลักสูตรก่อนวัยเรียนของกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทำการทดสอบ

จอห์นสตัน (Johnston, 1995, p. 1-2) ได้ทำการศึกษาความสามารถทางการพูดและพฤติกรรมการอ่านหนังสือของเด็กปฐมวัยต่อการมีปฏิสัมพันธ์การอ่านกับโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจากการศึกษาพบว่า การสอนแบบกิจกรรมเป็นฐานทำให้มีการพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็ก ปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเด็กได้ใช้เวลาอย่างน้อย 45 นาทีต่อสัปดาห์ แต่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

เดล (Del, 1998, p. 307) ศึกษาการใช้ถ้อยคำของเด็กในช่วงอายุตั้งแต่ 2 ปีถึง 12 ปี โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ความถูกต้องในการใช้คำศัพท์ของเด็กเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ กล่าวคือ ช่วงอายุ 2 ปี เริ่มที่ 15 คำถึง 60 คำ เมื่อเด็กอายุ 6 ปี และเพิ่มถึง 90 คำเมื่ออายุ 12 ปี อัตราการเพิ่มของคำศัพท์ต่าง ๆ จะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะก่อนวัยเรียน หลังจากวัยนี้คำศัพท์จะค่อยเพิ่มขึ้นอย่างช้าแต่จะไม่มีการหยุดนิ่งสัดส่วนของคำชนิดต่าง ๆ ที่เด็กนำมาใช้มักจะเปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ สัดส่วนของการใช้คำนามจะลดลง ในขณะที่สัดส่วนของการใช้คำวิเศษบุพ บพและสันธานจะเพิ่มมากขึ้นพิจารณาจากจำนวนคำที่เด็กนำมาใช้ทั้งหมด

เบิร์กโฮลด์ (Bergthold, 1999) ได้ศึกษารูปแบบการคิดเชิงวิเคราะห์ พบว่านักเรียน 10 คน มีการพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้นในสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก ในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่ สามารถอ่านผลของกราฟและตาราง และคาดเดาไม่ชัดเจน

สเตอร์นเบิร์ก (Sternberg, 2006) ได้ศึกษาผลของโครงการสายรุ้ง เพื่อเสริมสร้างการวัดและประเมินผล ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติและทักษะการคิดสร้างสรรค์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติสูงกว่า คะแนนพื้นฐานเดิม ซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ได้ว่า เป็นตัวเสริมสร้างความสามารถในการศึกษาต่อไป

จากงานวิจัยข้างต้นที่ได้ศึกษา พบว่า กิจกรรมเป็นฐาน เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สามารถช่วยให้เด็กระดับปฐมวัยสามารถส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัยได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า กิจกรรมเป็นฐานจะสามารถพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยได้เช่นกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 5. การวิเคราะห์ข้อมูล
 6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- รายละเอียดดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การดำเนินการในการวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Pre Experimental Design) รูปแบบการวิจัยใช้การทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest Posttest Design) (พิศุทธา อารีราษฎร์, 2550, น. 160) มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 รูปแบบการวิจัยแบบ "One Group Pretest Posttest Design"

กลุ่มทดลอง	ทดสอบก่อนเรียน	การทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E	T1	X	T2

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง

T1 แทน ทดสอบก่อนการทดลอง

x แทน ระหว่างการจัดประสบการณ์

T2 แทน ทดสอบหลังการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สันทราย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำนวน 7 โรงเรียน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 56 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 46 คน รวมทั้งหมด 102 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สันทราย 2

ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวน/ห้อง	นักเรียนชาย (คน)	นักเรียนหญิง (คน)	รวมทั้งหมด (คน)
1	บ้านสันศรี	1	5	4	9
2	บ้านสันพระเนตร	1	7	8	15
3	บ้านหัวฝาย	1	19	9	28
4	บ้านหลักปัน	1	5	15	20
5	บ้านป่าเหมือด	1	4	10	14
6	บ้านเมืองซอน	1	4	7	11
7	ป่าก้าง	1	2	3	5

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหัวฝาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เป็นนักเรียนชาย จำนวน 19 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 9 คน

รวมทั้งหมด 28 คนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม 1 สุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 2 จำนวน 7 โรงเรียน ทำการสุ่มโรงเรียน จากโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 2 มาจำนวน 1 โรงเรียน ในการสุ่มแบบกลุ่ม โดยการจับสลาก โดยใช้ชื่อโรงเรียนเป็นการสุ่ม ซึ่งได้ โรงเรียนบ้านหัวฝาย เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีนักเรียนทั้งหมด 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นนวัตกรรมและ (2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 6 สัปดาห์ 30 แผน เวลา 20 นาที รวม 10 ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวฝาย โดยใช้เวลาการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน จำนวน 30 กิจกรรม ซึ่งมีขั้นตอนการทำกิจกรรม 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุปและนำไปใช้ รวมทั้งหมด 20 นาที

แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในมาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ ที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด ของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี สภาพที่พึงประสงค์ สามารถจับคู่เปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป สามารถจำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป เป็นเกณฑ์ สามารถเรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยการบูรณาการกับกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษา โดยมีสื่อกิจกรรมที่หลากหลายในการส่งเสริมความสามารถด้านการคิดทั้ง 4 ด้านของผู้เรียนโดยจัดเป็นกิจกรรม สอดคล้องตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ หน่วยการคมนาคม หน่วยฤดูฝน หน่วยของเล่นของใช้ หน่วยชุมชนของเรา หน่วยสัตว์โลกน่ารัก และหน่วยรูปทรงเรขาคณิต รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.3 การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง: แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
ความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

สภาพที่พึงประสงค์	หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรม
สามารถจับคู่เปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตเห็น 2 ลักษณะขึ้นไป	แผนการจัดกิจกรรม "เหมือนต่างแสนสนุก"	- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมกลางแจ้ง - กิจกรรมสร้างสรรค์
สามารถจำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป	แผนการจัดกิจกรรม "จับกลุ่มเป็นเพื่อนกัน"	- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมกลางแจ้ง - กิจกรรมสร้างสรรค์
สามารถเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ มากกว่า 2 สิ่งได้	แผนการจัดกิจกรรม "อันไหนคือคำตอบ"	- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมกลางแจ้ง - กิจกรรมสร้างสรรค์
สามารถเรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ	แผนการจัดกิจกรรม "เกิดก่อนเกิดหลัง"	- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมกลางแจ้ง - กิจกรรมสร้างสรรค์

แผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ดำเนินการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ขั้นตอน	การดำเนินกิจกรรม
1. ขั้นนำ คือการเตรียมความพร้อมในการร่วมกิจกรรมและก่อนเข้าสู่การเรียนการสอน	1.1 ครูและเด็กร้องเพลงหรือท่องคำคล้องจอง พร้อมทั้งทำทางประกอบ 1.2 ครูและนักเรียนทำกิจกรรมโยคะหรือกิจกรรมบริหารสมอง Brain Gym
2. ขั้นประสบการณ์ คือ การสร้างความรู้พื้นฐานหรือการให้นักเรียนเกิดความสนใจ	2.1 ครูสาธิตวิธีการเล่นและอธิบายในการลงมือปฏิบัติกิจกรรม 2.2 ครูสร้างสถานการณ์ในการจัดการเรียนรู้ 2.3 ครูใช้คำถามเกี่ยวกับลักษณะรูปร่าง สี ขนาดและบัตรภาพ บัตรตัวเลขให้เด็กได้สังเกต 2.4 ครูและเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการสร้างกฎกติกาข้อตกลงก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เช่น ข้อควรระวังในการใช้อุปกรณ์การปฏิบัติตนเมื่อทำงานร่วมกับเพื่อน
3. ขั้นกิจกรรม คือ การให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองโดยทำงานเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	3.1 เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยทำงานทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม 3.2 เด็กได้การวางแผน ออกแบบและการตกแต่งตามความคิด จินตนาการ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง 3.3 เด็กเล่นกิจกรรมตามอิสระและปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้สร้างร่วมกัน
4. ขั้นสรุปและนำไปใช้ คือ การรวบรวมความคิดเห็นและได้เรียนรู้จากการปฏิบัติในขั้นกิจกรรม	4.1 เด็กหรือแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเองและแสดงความคิดเห็นผลงานของเพื่อน ๆ 4.2 ครูและเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้เรียนรู้

จากตารางที่ 3.4 อธิบายได้ว่าเนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

- 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้และชื่อเรื่อง
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้

3) วิธีการดำเนินกิจกรรม

4) สื่อแหล่งเรียนรู้

5) การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้วิจัยได้แบ่งลำดับขั้นของการสร้างแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน

1. ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหัวฝาย ระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2565 ได้ศึกษามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ แนวทางการจัดการศึกษาและการประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับทางการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยศึกษากรอบการเรียนรู้และแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการในระดับปฐมวัยศึกษาเอกสารและวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านหัวฝาย หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถในการคิดของปฐมวัย ได้แก่ 1. ด้านการจับคู่ 2. ด้านการจำแนกแยกแยะ 3. ด้านการเปรียบเทียบ และ 4. ด้านการเรียงลำดับ

3. นำเนื้อหาที่ได้ศึกษาจากเอกสารมาสังเคราะห์ ในการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

4. ออกแบบแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย 6 หน่วยการเรียนรู้ ใช้จำนวน 30 แผนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ประกอบด้วย (1) เหมือนต่างแสนสนุก “การจับคู่” (2) จับกลุ่มเป็นเพื่อนกัน “การจำแนกแยกแยะ” (3) อันไหนคือคำตอบ “การเปรียบเทียบ” (4) เกิดก่อนเกิดหลัง “การเรียงลำดับ”

5. นำแผนแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยไปให้ที่ปรึกษาตรวจและปรับแก้ให้สมบูรณ์

6. นำนวัตกรรมที่เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านหัวฝาย ที่สร้างขึ้นนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์ และอาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ เพื่อตรวจทานความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

7. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยค่าดัชนีความเชื่อมั่น (IOC) การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านหัวฝาย ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทรนิชา ปัญจจริยะกุล (2) นางสาวอุษณีย์ พันธุมเสน และ (3) คุณครูทัศนภรณ์ สมบูรณ์ ได้พิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้องของหลักการ โครงสร้างนวัตกรรมเนื้อหา และรูปแบบของกิจกรรม ผลการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 ผลการวิเคราะห์ IOC อยู่ในระดับ 1 แสดงว่านวัตกรรมมีความสอดคล้องเหมาะสมสำหรับการนำไปจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย และเมื่อหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ระดับ 80/80 แสดงว่านวัตกรรมที่นำไปจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัย จึงนำเครื่องมือที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ มาพิจารณาก่อนนำไปจัดพิมพ์เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม และก่อนนำไปทดลองใช้และเก็บข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 12 ข้อ โดยออกแบบการประเมินความสามารถด้านการคิด แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การจับคู่ การจำแนกแยกแยะ การเปรียบเทียบและการเรียงลำดับ

แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีลักษณะเป็นแบบประเมินความสามารถด้านการคิดจากใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยจะมีการแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ แบบประเมินก่อนเรียนและแบบประเมินหลังเรียน

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบประเมินความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ได้แก่ ได้แก่ 1. ด้านการจับคู่ 2. ด้านการจำแนกแยกแยะ 3. ด้านการเปรียบเทียบ และ 4. ด้านการเรียงลำดับ

2. ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนเรียน-หลังเรียนที่จะใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนเรียน-หลังเรียนจะประกอบด้วย (1) คู่มือแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 เล่ม (2) แบบประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย (Pretest) จำนวน 1 เล่ม (3) แบบประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย (Posttest) จำนวน 1 เล่ม โดยแต่ละเล่ม ออกแบบวิธีดำเนินการประเมินและข้อคำถามเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ ดังนี้

2.1 แบบประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ด้านที่ 1 การจับคู่ จำนวน 3 ข้อ

2.2 แบบประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ด้านที่ 2 การจำแนกแยกแยะ จำนวน 3 ข้อ

2.3 แบบประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ด้านที่ 3 การเปรียบเทียบ จำนวน 3 ข้อ

2.4 แบบประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ด้านที่ 4 การเรียงลำดับ จำนวน 3 ข้อ

3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย คือผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์ และอาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ เพื่อตรวจทานความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

4. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ (1) อาจารย์ ดร.สิรินทร์นิตา ปัญจจริยะกุล (2) นางสาวอุษณีย์ พันธุมเสน และ (3) คุณครูทัศนภรณ์ สมบูรณ์ ได้พิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้องของหลักการ โครงสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้อาสาสมัคร และรูปแบบของกิจกรรม ผลการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 ผลการวิเคราะห์ IOC อยู่ในระดับ 1 แสดงว่านวัตกรรมมีความสอดคล้องเหมาะสมสำหรับการนำไปจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย และเมื่อหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ระดับ 80/80 แสดงว่านวัตกรรมที่นำไปจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยจึงนำเครื่องมือที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมณ ศรีสุรักษ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ มาพิจารณาก่อนนำไปจัดพิมพ์เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม และก่อนนำไปทดลองใช้และเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กปฐมวัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาล โรงเรียนบ้านหัวฝาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 หน่วย เพื่อหาข้อบกพร่องด้านการสื่อความหมาย เวลาที่เหมาะสม ขั้นตอนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ในการนำไปใช้ต่อไป

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเป็นฐาน

2.1 ชี้แจงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการทำแบบประเมินด้านการคิด

2.2 ขึ้นดำเนินการทดลองแผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผน นำไปประเมินนักเรียนหลังจัดกิจกรรมของแต่ละแผนจัดประสบการณ์เสร็จสิ้น

2.3 ขึ้นรวบรวมข้อมูล ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์เสร็จสิ้นของแต่ละแผนการจัดประสบการณ์แล้วนำผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการพัฒนาการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นงานวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Pre Experimental Design) รูปแบบการวิจัยใช้การประเมินก่อนและหลังทดลอง "One Group Pretest Posttest Design" ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการทดลอง

1.1 หาประสิทธิภาพเครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม ใช้สูตร E1/E2 และใช้เกณฑ์มาตรฐาน

1.2 การหาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

2. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t - test (Dependent Sample)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1) หาค่าความยากง่าย (P) ของแบบวัดความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร (ภัทธา มิสมนนธ์, 2543, น. 153-170)

$$P = R/N$$

P แทน ค่าดัชนีความยากง่าย

R แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูก

N แทน จำนวนผู้ที่เข้าสอบ

1.2) หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร (ภัทธา มิสมนนธ์, 2543, น. 153-170)

$$r = \frac{RH - RL}{N/2}$$

r แทน ค่าอำนาจจำแนกข้อสอบ

RH แทน จำนวนผู้ที่ตอบในกลุ่มเก่ง

RL แทน จำนวนผู้ที่ตอบในกลุ่มอ่อน

N แทน จำนวนผู้ที่เข้าสอบ

1.3) การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ

การคำนวณหาประสิทธิภาพ วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ กระทำได้ 2 วิธี คือ โดยใช้สูตรและโดยการคำนวณธรรมชาติ (ชัยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

สูตรที่ 1

$$E1 = \frac{x}{A} \times 100$$

เมื่อ E1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ

X = คะแนนรวมของแบบฝึกกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียนหรือออนไลน์

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติ ทุกชั้นรวมกัน

สูตรที่ 2

$$E2 = \frac{F}{B} \times 100$$

เมื่อ E2 = ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

F = คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน

B = คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายประกอบด้วยผลการประเมินหลังเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) ดังนี้

1. ความถี่ (Frequency) (อนันต์ชัย เขื่อนธรรม, 2549, น. 141) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } f = \frac{1}{T}$$

เมื่อ T = การเกิดขึ้นแต่ละครั้ง

2. ร้อยละ (Percentage) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P = ร้อยละ
f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n = จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. ค่าเฉลี่ย (Mean) (อนันต์ชัย เขื่อนธรรม, 2549, น. 142) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

สูตร $\bar{X}$ =

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (อนันต์ชัย เขื่อนธรรม, 2549, น. 142) โดยมีสูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{n} - \left[\frac{\sum fx}{n} \right]^2}$$

สูตร S.D. =

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่ กับคะแนนแต่ละจำนวนที่ยกกำลังสอง

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที (t-test) (อนันต์ชัย เขื่อนธรรม, 2549, น. 156) โดยมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

สูตร t =

t = การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

การวิจัยในครั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อครูผู้สอนคือทำให้ได้แนวทางการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กปฐมวัยทำให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และผู้บริหารจะทำให้ได้รู้แนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้ปกครองยังได้แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาบุตรหลานเพิ่มเติมต่อไป

โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ผู้ชาย 19 คน ผู้หญิง 9 คน รวมทั้งหมด 28 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหัวฝาย ตำบลเมืองเด่น จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

รายละเอียดแสดงในหน้าถัดไป

ตอนที่ 1 ผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การพัฒนาศาสมารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน จากผลการประเมินพบว่า ผลการพัฒนาศาสมารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (1) ด้านการจับคู่ ร้อยละ 81.19 (2) ด้านการจำแนกแยกแยะ ร้อยละ 86.19 (3) ด้านการเปรียบเทียบ ร้อยละ 71.55 (4) ด้านการเรียงลำดับ ร้อยละ 86.79 พบว่า มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.45/91.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐานที่กำหนด 80/80 นำเสนอรายละเอียดในตาราง 6 สัปดาห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินระหว่างการเรียนรู้รวม 6 สัปดาห์โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลังแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การจับคู่” ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การจำแนกแยกแยะ” ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การเปรียบเทียบ” ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การเรียงลำดับ” ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนาศาสมารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์โดยกิจกรรมเป็นฐาน

รายละเอียดตามตาราง หน้าถัดไป

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินระหว่างการเรียนรู้รวม 6 สัปดาห์ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้หลังแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

เลข ที่	สัปดาห์ที่ 1					รวม (15)	สัปดาห์ที่ 2					รวม (15)	สัปดาห์ที่ 3					รวม (15)	สัปดาห์ที่ 4					รวม (15)	สัปดาห์ที่ 5					รวม (15)	สัปดาห์ที่ 6					รวม (15)	รวมผล ระหว่าง เรียน	รวมผล หลัง เรียน
	จ	อ	พ	พฤ	ศ		จ	อ	พ	พฤ	ศ		จ	อ	พ	พฤ	ศ		จ	อ	พ	พฤ	ศ		จ	อ	พ	พฤ	ศ		จ	อ	พ	พฤ	ศ			
1	2	2	3	2	3	12	3	3	1	3	3	13	2	2	3	1	3	11	3	3	3	1	3	13	3	1	2	3	2	11	3	3	3	2	3	14	74	10
2	2	2	3	2	3	12	2	3	1	2	2	10	1	2	3	1	2	9	2	2	3	1	3	11	3	1	2	1	3	10	3	3	1	2	3	12	64	9
3	2	3	3	3	2	12	3	3	2	3	3	14	3	3	3	1	3	13	3	3	3	3	3	15	3	3	2	3	3	14	3	3	3	2	2	13	81	11
4	1	3	3	2	3	12	1	3	2	2	3	11	1	2	3	1	3	10	2	3	3	1	2	11	3	2	2	1	2	10	3	3	3	2	2	13	67	10
5	1	3	3	2	3	12	2	3	2	3	3	13	2	3	3	1	2	11	3	3	3	2	3	14	3	3	2	3	3	14	3	3	3	2	3	14	78	11
6	2	2	3	3	3	13	3	3	3	3	2	14	3	3	3	1	2	12	3	3	3	3	2	14	3	2	2	3	3	13	3	3	3	2	3	14	80	11
7	2	3	3	2	3	13	1	3	2	2	3	11	1	2	2	1	2	8	2	3	3	1	3	12	3	2	2	3	3	13	3	3	3	2	2	13	70	10
8	2	2	3	2	3	12	2	3	2	2	3	12	1	2	2	3	2	10	2	3	3	1	2	11	3	1	2	3	2	11	3	3	3	2	3	14	70	9
9	1	3	3	2	3	12	1	2	3	2	2	10	1	2	2	1	3	9	2	2	3	1	3	11	3	3	2	3	2	13	3	3	1	2	2	11	68	10
10	2	2	3	3	3	13	3	3	3	2	3	14	3	3	3	1	3	13	3	3	3	2	2	13	3	2	3	3	2	13	3	3	3	2	3	14	80	10
11	1	3	2	2	3	11	3	1	2	2	2	10	2	3	2	1	3	11	3	2	3	2	3	13	3	2	1	1	3	10	3	3	1	2	3	12	67	10
12	2	2	3	2	3	12	1	3	3	3	3	13	1	3	3	1	2	10	2	3	3	2	2	12	3	1	3	3	3	13	3	2	3	2	3	13	73	11
13	1	3	2	2	3	11	1	3	1	2	3	10	1	2	2	3	2	10	2	2	3	1	2	10	3	3	1	3	3	13	3	3	1	2	3	12	66	9
14	2	2	3	3	3	13	3	3	3	3	3	15	3	3	3	2	2	13	3	3	3	3	2	14	3	1	3	3	2	12	3	2	3	3	2	13	80	12
15	1	3	3	2	3	12	3	3	2	2	3	13	1	2	2	2	3	10	2	2	3	1	2	10	3	3	2	3	2	13	3	2	3	2	3	13	71	12
16	1	3	3	2	3	12	3	3	2	2	2	12	1	2	2	2	2	9	2	3	3	1	2	11	3	3	2	3	3	14	3	3	3	2	2	13	71	11
17	3	3	3	3	3	15	3	3	2	3	3	14	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	89	12
18	3	3	3	3	3	15	3	3	2	3	3	14	3	3	3	3	2	14	3	3	3	2	2	13	3	3	3	3	3	15	3	3	3	2	3	14	85	12
19	3	3	3	3	2	14	3	3	2	3	3	14	3	3	3	3	2	14	3	3	3	3	2	13	3	2	3	3	3	14	3	3	3	2	3	14	83	12
20	1	3	3	2	3	12	1	3	2	2	3	11	1	3	3	3	2	12	3	3	3	3	2	14	3	2	3	3	3	14	3	3	3	2	3	14	77	12
21	2	2	3	3	3	13	3	3	3	3	3	15	3	3	3	2	2	13	3	3	3	3	2	14	3	1	3	3	2	12	3	2	3	3	2	13	80	12
22	2	2	3	3	3	13	3	3	3	2	3	14	3	3	3	1	3	13	3	3	3	2	2	13	3	2	3	3	2	13	3	3	3	2	3	14	80	10
23	1	3	3	2	3	12	3	3	2	2	3	13	1	2	2	2	3	10	2	2	3	1	2	10	3	3	2	3	2	13	3	2	3	2	3	13	71	12
24	2	2	3	3	3	13	3	3	3	3	2	14	3	3	3	1	2	12	3	3	3	3	2	14	3	2	2	3	3	13	3	3	3	2	3	14	80	11
25	2	2	3	3	3	13	3	3	3	3	3	15	3	3	3	2	2	13	3	3	3	3	2	14	3	1	3	3	2	12	3	2	3	3	2	13	80	12
26	2	2	3	3	3	13	3	3	3	3	3	15	3	3	3	2	2	13	3	3	3	3	2	14	3	1	3	3	2	12	3	2	3	3	2	13	80	12
27	2	2	3	3	3	13	3	3	3	3	2	14	3	3	3	1	2	12	3	3	3	3	2	14	3	2	2	3	3	13	3	3	3	2	3	14	80	11
28	3	3	3	3	2	14	3	3	2	3	3	14	3	3	3	3	2	14	3	3	3	2	2	13	3	2	3	3	3	14	3	3	3	2	3	14	83	12
รวม3																														รวมผล ระหว่าง เรียน		รวมผล หลัง เรียน						
																														84.45		91.07						

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินสมรรถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การจับคู่” ระหว่างการเรียนรู้
โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

เลขที่	สัปดาห์ที่ 1					รวม
	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	
1	2	2	3	2	3	12
2	2	2	3	2	3	12
3	2	3	3	3	2	12
4	1	3	3	2	3	12
5	1	3	3	2	3	12
6	2	2	3	3	3	13
7	2	3	3	2	3	13
8	2	2	3	2	3	12
9	1	3	3	2	3	12
10	2	2	3	3	3	13
11	1	3	2	2	3	11
12	2	2	3	2	3	12
13	1	3	2	2	3	11
14	2	2	3	3	3	13
15	1	3	3	2	3	12
16	1	3	3	2	3	12
17	3	3	3	3	3	15
18	3	3	3	3	3	15
19	3	3	3	3	2	14
20	1	3	3	2	3	12
21	2	2	3	3	3	13
22	2	2	3	3	3	13
23	1	3	3	2	3	12
24	2	2	3	3	3	13
25	2	2	3	3	3	13
26	2	2	3	3	3	13
27	2	2	3	3	3	13
28	3	3	3	3	2	14
รวม						341
ร้อยละ						81.19
ค่าเฉลี่ย						12.18

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยด้าน “การจำแนกแยกแยะ”
ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

เลขที่	สัปดาห์ที่ 2					รวม
	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	
1	3	3	1	3	3	13
2	2	3	1	2	2	10
3	3	3	2	3	3	14
4	1	3	2	2	3	11
5	2	3	2	3	3	13
6	3	3	3	3	2	14
7	1	3	2	2	3	11
8	2	3	2	2	3	12
9	1	2	3	2	2	10
10	3	3	3	2	3	14
11	3	1	2	2	2	10
12	1	3	3	3	3	13
13	1	3	1	2	3	10
14	3	3	3	3	3	15
15	3	3	2	2	3	13
16	3	3	2	2	2	12
17	3	3	2	3	3	14
18	3	3	2	3	3	14
19	3	3	2	3	3	14
20	1	3	2	2	3	11
21	3	3	3	3	3	15
22	3	3	3	2	3	14
23	3	3	2	2	3	13
24	3	3	3	3	2	14
25	3	3	3	3	3	15
26	3	3	3	3	3	15
27	3	3	3	3	2	14
28	3	3	2	3	3	14
รวม						362
ร้อยละ						86.19
ค่าเฉลี่ย						12.92

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

[illegible]

[illegible]

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนาความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรม
เป็นฐานของเด็กปฐมวัย

การประเมิน	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	ร้อยละ
ระหว่างเรียน (E_1)	28	90	2128	76	84.45
หลังเรียน (E_2)		12	306	10.93	91.07

จากตารางที่ 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 และ 4.7 ผลการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 1) ด้านการจับคู่ ร้อยละ 81.19 2) ด้านการจำแนกแยกแยะ ร้อยละ 86.19 3) ด้านการเปรียบเทียบ ร้อยละ 71.55 4) ด้านการเรียงลำดับ ร้อยละ 86.79 พบว่ามีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.45/91.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐานที่กำหนด 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์นำเสนอเป็นตารางที่ 4.7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

คะแนนแบบประเมิน ความคิดรวบยอดทาง คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย	N	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
ก่อนการจัดประสบการณ์	28	8.71	0.84	18.71	0.05*
หลังการจัดประสบการณ์	28	11.32	0.66		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผลความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ชั้นอนุบาล 3 ผู้ชาย 19 คน ผู้หญิง 9 คน รวมทั้งหมด 28 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านห้วยฝาย ตำบลเมืองเด่น จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์เท่ากับ 8.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์เท่ากับ 11.32 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน คะแนนหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ผู้ชาย 19 คน ผู้หญิง 9 คน รวมทั้งหมด 28 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหัวฝาย ตำบลเมืองเด่น จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ (1) แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย (Pretest/ Posttest)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ด้วยแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย และดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง 30 นาที และทำการประเมินหลังการจัดประสบการณ์ครบทุกแผนการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะแสดงในหน้าถัดไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.45/91.07 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อน กับหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ 2 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม เป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

รายละเอียดมีดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้ กิจกรรมเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

อภิปรายผลการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 84.45/91.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพตามที่กำหนด 80/80 สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (1) ด้านการจับคู่ ร้อยละ 81.19 (2) ด้านการจำแนกแยกแยะ ร้อยละ 86.19 (3) ด้านการเปรียบเทียบ ร้อยละ 71.55 (4) ด้านการเรียงลำดับ ร้อยละ 86.79 พบว่ามีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.45/91.07 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่เหมาะสมกับเด็ก ปฐมวัย โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และดำเนินการสร้างแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย จำนวน 30 แผน ที่ครอบคลุม 4 สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติ รอบตัวเด็กและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ออกแบบตามหน่วยการเรียนรู้ได้ ดังนี้ (1) ชุมชนของเรา (2) ฤดูฝน (3) ของใช้ของเล่น (4) สัตว์โลกน่ารัก (5) รูปทรงพระมหา (6) คมนาคม รวมเป็น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน จำนวน 30 แผน นำแผนการจัดประสบการณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมสามารถนำไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้

การใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถด้านการคิดใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจับคู่ ด้านการจำแนกแยกแยะ ด้านการเปรียบเทียบ และด้านการเรียงลำดับ ทั้งนี้สอดคล้องกับสตาฟิช (Starfish, 2019, น. 1) ได้อธิบายว่ากิจกรรมเป็นฐาน หมายถึง กิจกรรมการเล่นที่ช่วยพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก แต่เน้นทางสติปัญญา มีกฎกติกาง่าย ๆ เหมาะสำหรับเด็กปฐมวัย และความสนุกสนานจากการทำกิจกรรมมีกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนเด็กสามารถเล่นคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่มได้ และสอดคล้องกับทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ของเพียเจต์ ที่เชื่อว่า การพัฒนาการทางสติปัญญาของคนมีลักษณะเดียวกันในช่วงอายุเท่ากันและแตกต่างกันในช่วงอายุต่างกัน อันเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เริ่มจากการสัมผัส การคิดอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาสู่ความคิดที่เป็นนามธรรมโดยบุคคลพยายามปรับตัวให้เกิดภาวะสมดุล ด้วยกระบวนการดูดซึมภาพและเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าไว้ในความคิดของตน และกระบวนการปรับความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งใหม่ได้ ซึ่งจากการจัดกิจกรรมจะพบว่า เด็กปฐมวัยจะมีการคิดวิเคราะห์ได้ดีที่สุดในด้านการเรียงลำดับ เนื่องจากการเรียงลำดับเป็นคำตอบที่ชัดเจน ไม่มีการใช้จินตนาการ จึงทำให้เด็กสามารถตอบได้แบบตรงตัว

นอกจากนี้การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน จากผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับดีมาก เนื้อหามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม ทำให้การพัฒนาการจัดประสบการณ์ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ภาพที่ 5.1 ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิด
ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม
เป็นฐานในการจัดประสบการณ์ชั้นนำ

จากภาพที่ 5.2 เป็นการจัดกิจกรรมเป็นฐาน ในขั้นนำ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นำเข้าสู่บทเรียน
ซึ่งมีทั้งเพลง คำคล้องจองในหน่วยการเรียนรู้นั้นซึ่งบูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

ภาพที่ 5.3 ตัวอย่างการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม
เป็นฐานในการจัดประสบการณ์ขั้นเตรียม

จากภาพที่ 5.3 เป็นการจัดกิจกรรมเป็นฐาน ในขั้นเตรียม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยง
ความรู้เดิมของเด็ก ซึ่งมีทั้งการใช้คำถามและการอภิปรายร่วมกันในหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณา
การกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเกมการศึกษาและกิจกรรมกลางแจ้ง

ภาพที่ 5.4 ตัวอย่างการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม
เป็นฐานในการจัดประสบการณ์ขั้นกิจกรรม

จากภาพที่ 5.4 เป็นการจัดกิจกรรมเป็นฐาน ในขั้นกิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้เรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดในหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละด้านซึ่งบูรณาการกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมเสรี และกิจกรรมกลางแจ้ง

ภาพที่ 5.5 ตัวอย่างการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในการจัดประสบการณ์ขั้นสรุป

จากภาพที่ 5.5 เป็นการจัดกิจกรรมเป็นฐาน ในขั้นสรุป ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กจะสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดในหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละด้านซึ่งบูรณาการกับกิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมเสรี และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

อภิปรายผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมเป็นฐาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากกระบวนการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยได้ลงมือปฏิบัติจริง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจับคู่ ร้อยละ 81.19 (2) ด้านการจำแนกแยกแยะ ร้อยละ 86.19 (3) ด้านการเปรียบเทียบ ร้อยละ 71.55 (4) ด้านการเรียงลำดับ ร้อยละ 86.79 ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ลงมือทำ (Learning by Doing) ของ John dewey โดยมุ่งเน้นให้เด็กผ่านการเรียนรู้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ผ่านการเล่น ผ่านกิจกรรม การเล่นบทบาทสมมติและการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม โดยผู้เรียนจะเกิดความรู้ขึ้นได้เมื่อได้ลงมือทำ

(LingoAce, 2023) ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้มีการประเมินค่า IOC อยู่ที่ 0.88 ซึ่งเชื่อว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์แผนที่ออกแบบและขั้นตอนการสอน จึงเชื่อว่ากิจกรรมสามารถพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นหลังจากการจัดประสบการณ์ได้จึงส่งผลให้การพัฒนาเด็กในด้านความสามารถด้านการคิดเป็นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นอกจากนี้มีนักวิจัยที่ได้ศึกษาสอดคล้องกับการคิดและกิจกรรมเป็นฐาน กระณีกรร ท่องรุ่ง (2560) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมมีพัฒนาการและความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าควบคุม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเด็กในกลุ่มทดลองที่มีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือเล่นตามมุมได้ตามความสนใจของเด็ก โดยครูไม่เข้าไปเกี่ยวข้องหรือควบคุมดูแล เด็กจึงมีอิสระในการใช้ความคิดในการสร้างผลงานด้วยตัวเองจากกิจกรรมเป็นฐานที่ครูออกแบบขึ้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับการใช้กิจกรรมเป็นฐานและการพัฒนาความสามารถด้านการคิดนั้นมีผลต่อการพัฒนาเด็กหลังเรียนสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเชื่อว่าการจัดกิจกรรมผ่านการใช้กิจกรรมเป็นฐาน ส่งผลต่อความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยได้

ภาพที่ 5.6 ตัวอย่างคู่มือครูและแบบประเมินความสามารถด้านการคิดก่อนและหลังเรียน

ภาพที่ 5.7 บรรยากาศการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ในการพัฒนา
ความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

จากภาพที่ 5.7 การจัดกิจกรรมบรรยากาศมีทั้งกิจกรรมที่เป็นกลุ่มและรายบุคคล ที่ผู้สอนมีบทบาทพฤติกรรมภาพ โดยการสนใจเด็กอย่างทั่วถึง มีการเสริมแรงทางบวก มีการใช้สื่อ การสอน สอนจากรูปธรรมไปหามโนธรรม จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็ก เน้นการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายครบทั้ง 6 กิจกรรมหลัก ของการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย จึงเชื่อว่า การจัดประสบการณ์ในการพัฒนาความสามารถ ด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานทำให้พัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็ก ปฐมวัยได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้ กิจกรรมเป็นฐาน ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับครูหรือนักการศึกษา ที่ต้องการนำการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานไปใช้ ก่อนนำไปใช้ควรศึกษาคู่่มือให้เข้าใจและนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ก่อนนำไปใช้ควรสร้างความคุ้นเคยกับเด็กและวางข้อตกลงร่วมกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้จัดประสบการณ์ได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

1.3 หากผู้สนใจเป็นผู้ปกครอง หรือนักการศึกษา ควรมีการศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและศึกษาคู่่มือที่กำหนด หรือในระดับชั้นอื่นสามารถปรับปรุงวิธีการใช้ให้เหมาะสมกับวัย เช่น เด็กระดับที่สูงขึ้นหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานไปใช้ในระดับประถมศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนสอนและนักเรียนมีทักษะด้านความสามารถด้านการคิดที่สูงขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษากิจกรรมเป็นฐานที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านทักษะทางคณิตศาสตร์ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านอารมณ์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาและพัฒนากิจกรรมอื่นเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยจากกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: หลักสูตราลาดพร้าว.
- กฤษณา ดามาพงศ์. (2555). ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส (3 พระครูอนุสรณ์) จังหวัดชัยภูมิ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- กรรณิการ์ ทองรุ่ง. (2560). *การจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2548). *เทคนิคการสร้างเสริมปัญญาเด็กปฐมวัย*. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จงใจ ขจรศิลป์. (2542). *การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การเล่นตามมุมที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทิกา ลิ้มปิเจริญ. (2552). *กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน*. ภูเก็ต: ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว วิทยาลัยครูภูเก็ต.
- จินดา งามสุทธิ. (2556). *การพูด*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- ชัยงค์ พรมวงค์. (2540). *เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล. (2543). *พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิง จำกัด.
- ชิดกมล ตั้งขันธ์ทอง. (2565). *สถานการณ์ปัญหาภาวะสุขภาพ พัฒนาการ และพื้นฐานอารมณ์ของเด็กปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปทุมธานี.
- ทิสนา แคมมณี. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญลักษณ์ สีชวนคำ. (2544). *การคิดวิจารณ์ของเด็กลูกปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2553). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: RS Printing.

- เบญจา แสงมลิ. (2545). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: บริษัท เมธิปส์ จำกัด.
- ประพันธ์ศิริ สุเลารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ หจก. 9119 เทคนิควินดิง.
- ประยูร สุขะใจ. (2556). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2545). *สมองลูกพัฒนาได้*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ชารอักษร.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2545). *การเล่นของเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรสร นรเหิรชัย. (2562). *การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาล 3*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- มะลิฉัตร เอื้ออนันท์. (2542). *ศิลปศึกษา ความเป็นมา ปรัชญา หลักการวิวัฒนาการด้านหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวดี ยะมะกะ. (2557). *การใช้กิจกรรมวาดภาพเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เยาวพา เฉชะคุปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- เยาวเรศ ภัคดีจิตร. (2557). *Active Learning* กับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. นครสวรรค์: สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศิริชัย นามบุรี. (2556). “ระบบจัดการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์” *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา* 15, 1. เพชรบูรณ์สาร. 125-139.
- สุนดา เกาศรี. (2556). *การส่งเสริมทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรีเป็นฐาน*. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สายสุรี จุติกุล. (2553). *กระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: บางกอก บล็อก – ออฟเซ็ท.
- สุรางค์ โรมหิรัญ. (2547). *การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนธีรกานท์บ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- Bahar and Aksı. (2020). “Linking pedagogical practices of activity-based teaching” *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, 12(3), 1-6.

- Billionniere, V. E. (2011). *Assessing Cognitive Learning of Analytical Problem Solving*. USA: Arizona State University.
- Bloom. (1956). *Taxonomy of Education Objective Handbook1: Cognitive Domain*. London: Longman Group.
- Del. (1998). *The Power of Problem-Based Learning*. Virginia: Stylus Publishing, 307.
- Dewey, John. (1933). *How we Think*. New York: D.C. Health and Company. Maher, A. Carolyn. (2003). *An Analytical Model for Studying the Development of Learners' Mathematical Ideas and Reasoning Using Videotape Data*. D.Ed., Rutgers University, USA.
- Johnston, C. B. (1995). *Interactive Storybook Software and kindergarten Children: The Effect on Verbal Ability and Emergent Storybook Reading Behaviors*. Dissertation Abstracts International-A (CD-ROM, Avaolale: Umi; Dissertation Abstracts).
- Marzano. R. J. (2001). *Designing a New Taxonomy of Educational Objectives*. California: Corwin Press.
- Marzano, Robert J. and Kendall John S. (2007). *The New Taxonomy of Educational Objectives*. California: Corwin Press.
- Sternberg, R. T. (1986). *Intelligence Applied: Understanding and Increasing Your Intellectual Skills*. Washington, D.C.: Harcourt Brace Jovanovich.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์นิตา ปัญจจริยะกุล	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2.	นางสาวอุษณีย์ พันธุเสน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
3.	คุณครูทัศนารณ์ สมบูรณ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหัวฝาย

บันทึกข้อความ

สวนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โทร. ๐๙๓/-๒๖๓-๙๑๔๑

ที่ ขว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/๗๐๒

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวสร้อยธรรณ แสงสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมน ศรีสุรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนัฏฐ์ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๓๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวอุษณีย์ พันธุ์เสน
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวสร้อยธร แสงสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมฉน ศรีสุรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจ และให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว. ๓๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวทัศนภรณ์ สมบูรณ์
ครูชำนาญการพิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวสร้อยธรรณ แสงสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉิมมน ศรีสุรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจ และให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๙๓-๒๖๓-๙๑๔๑

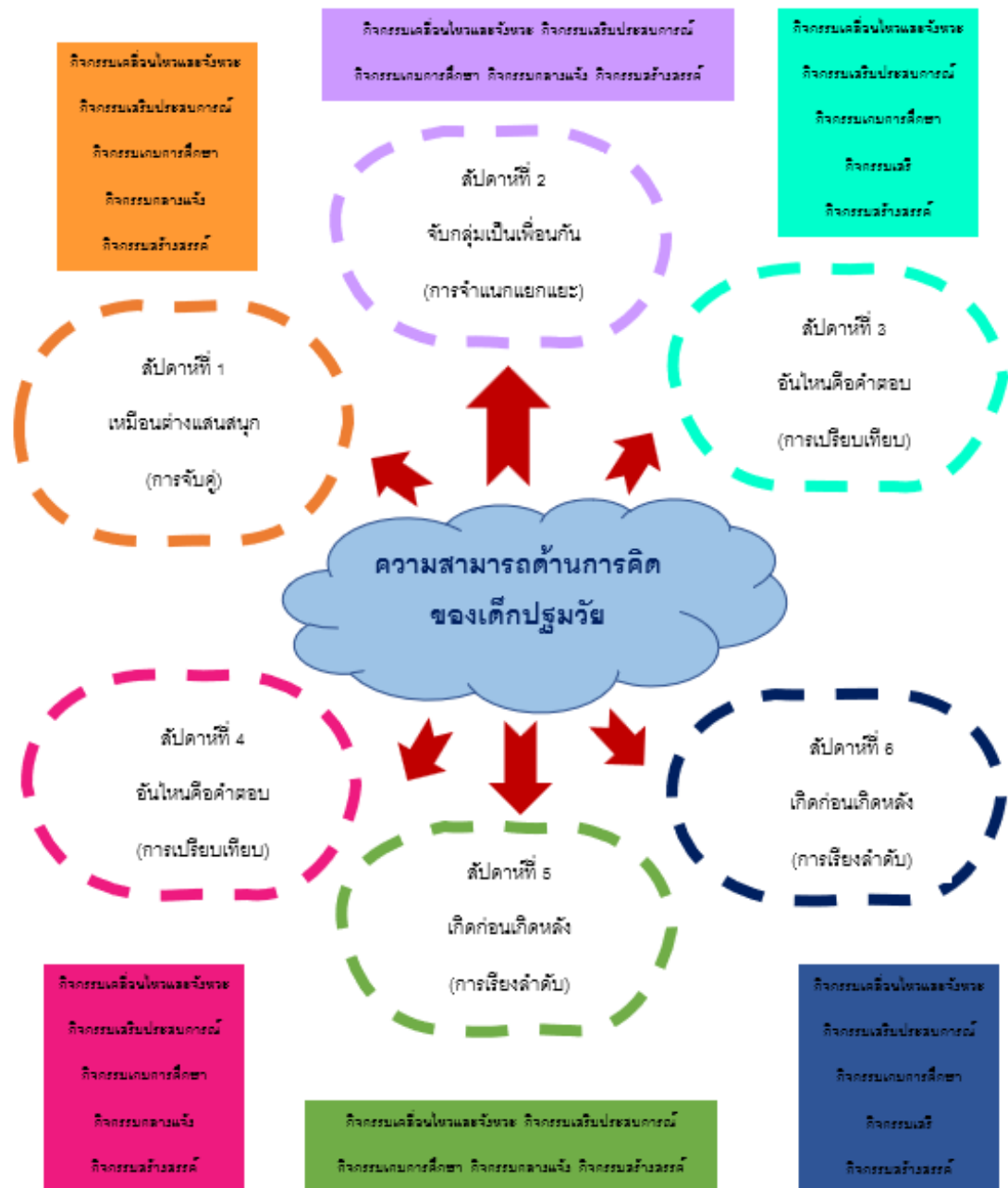
ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

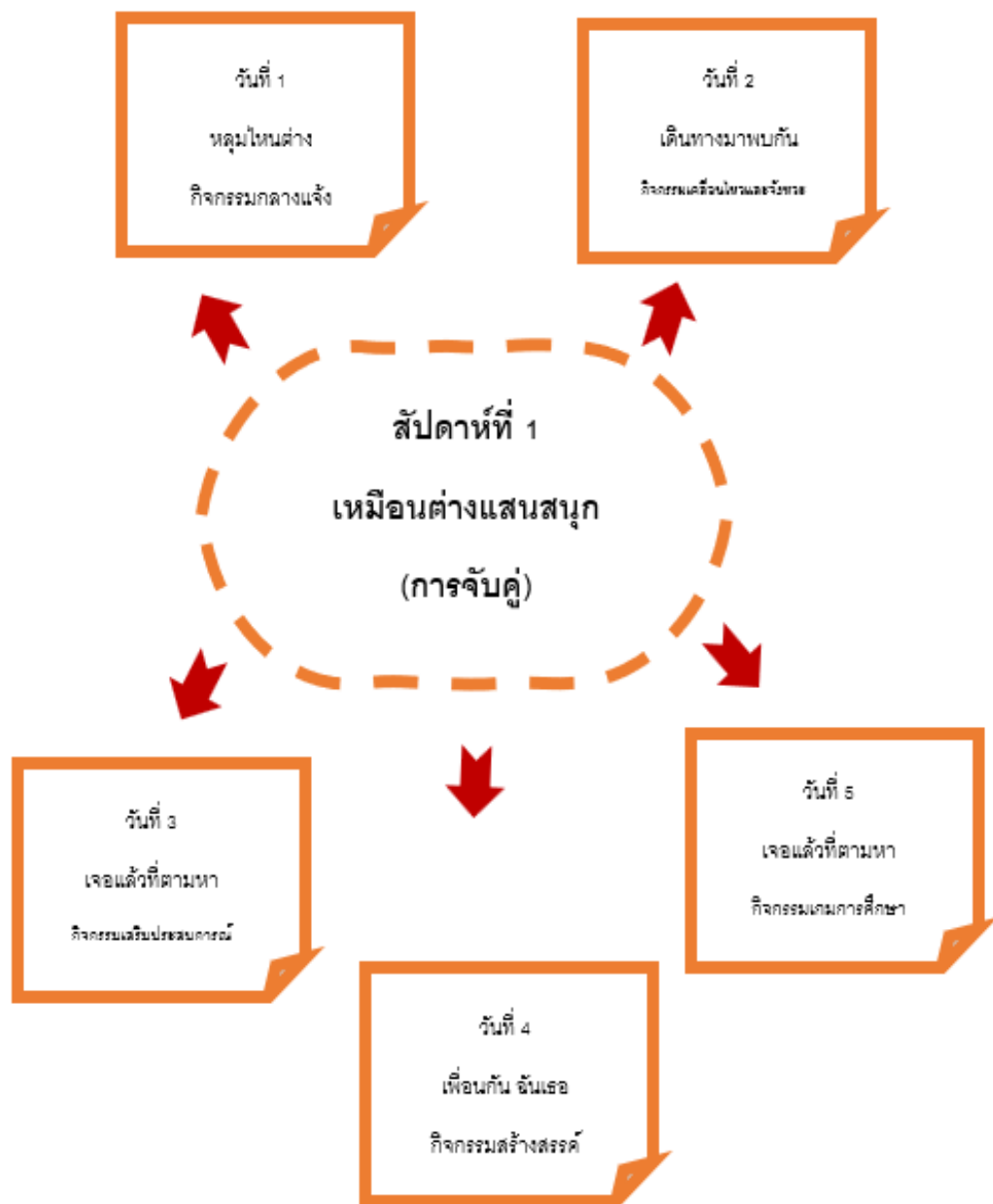

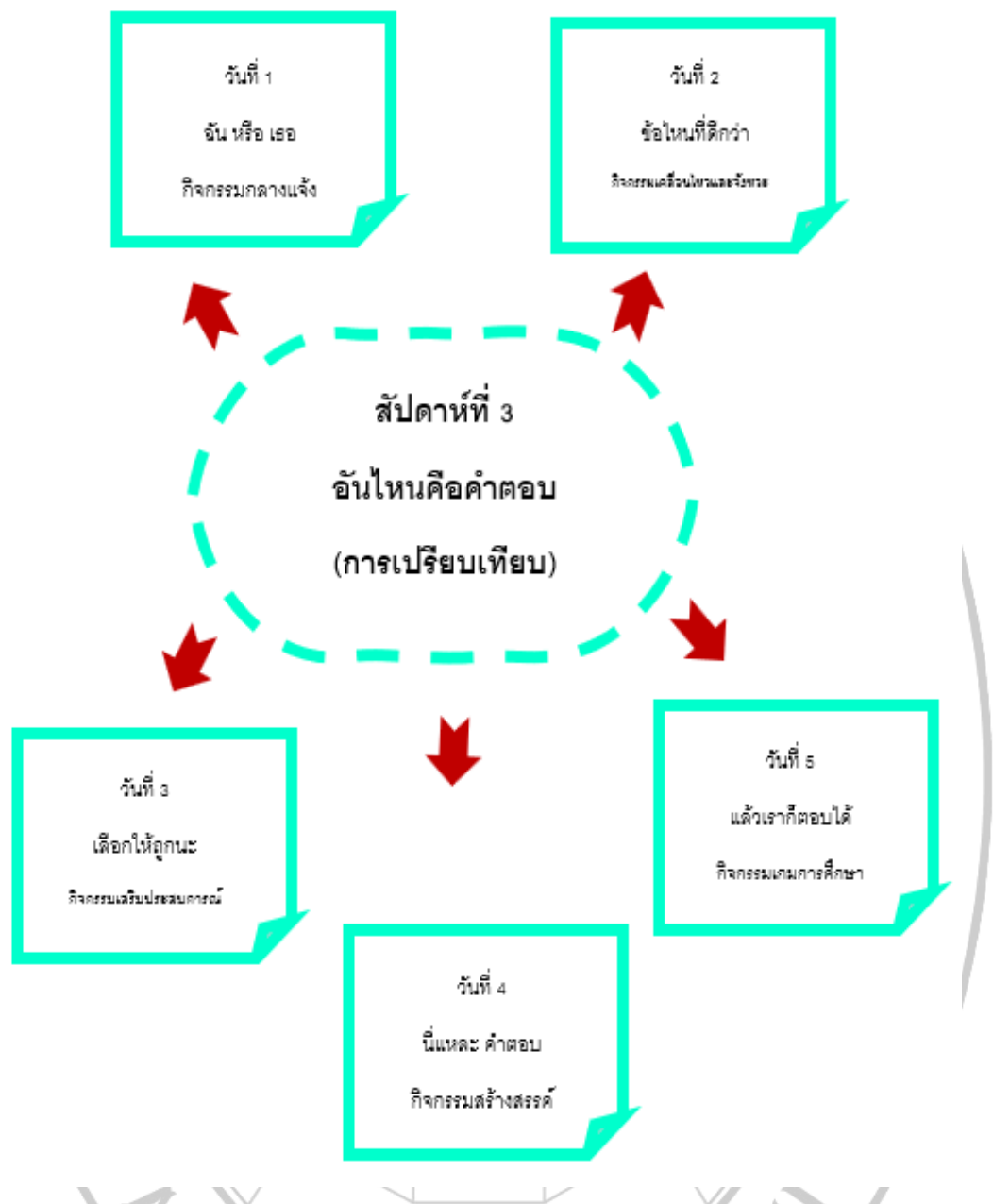
ผังมโนทัศน์

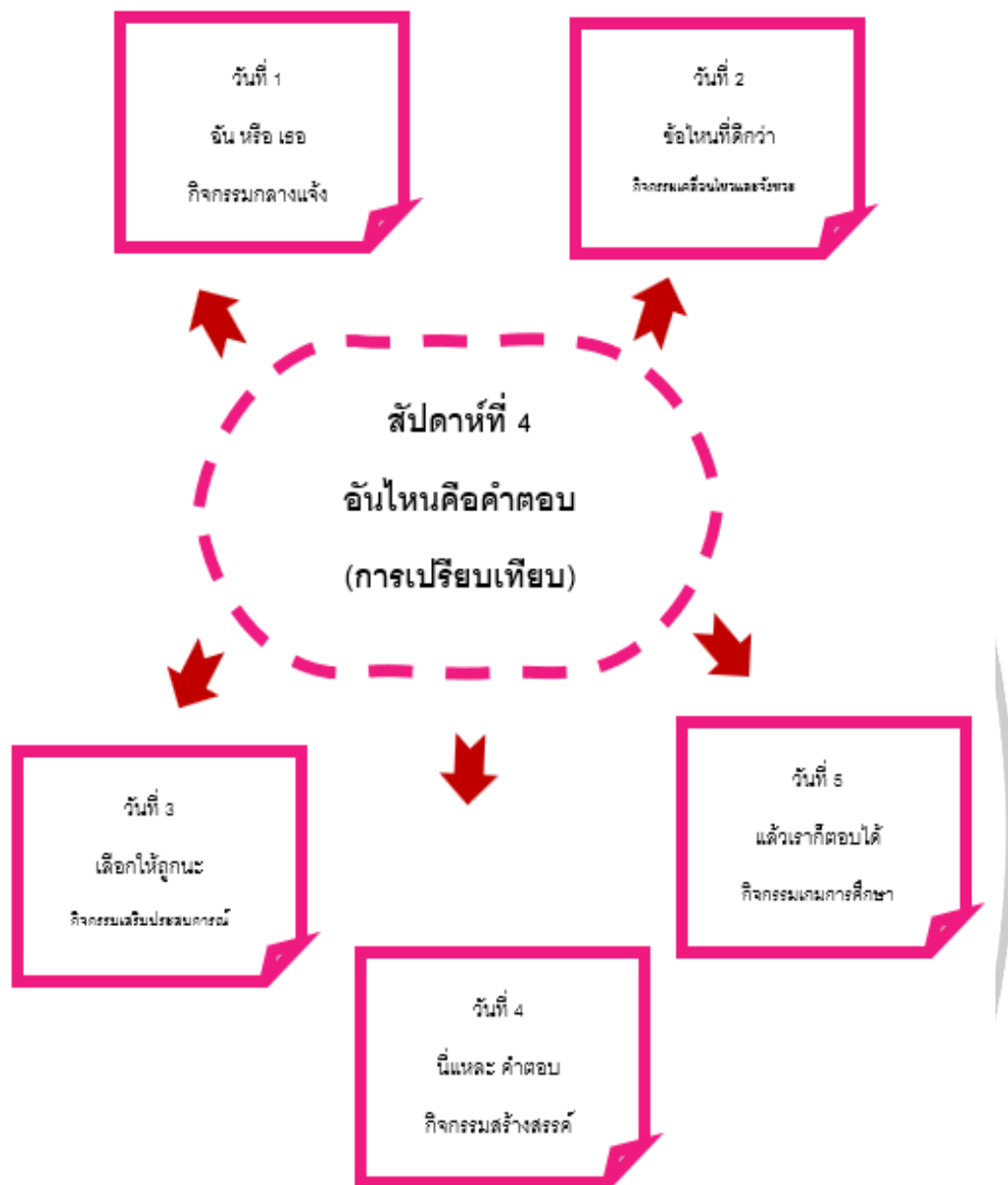

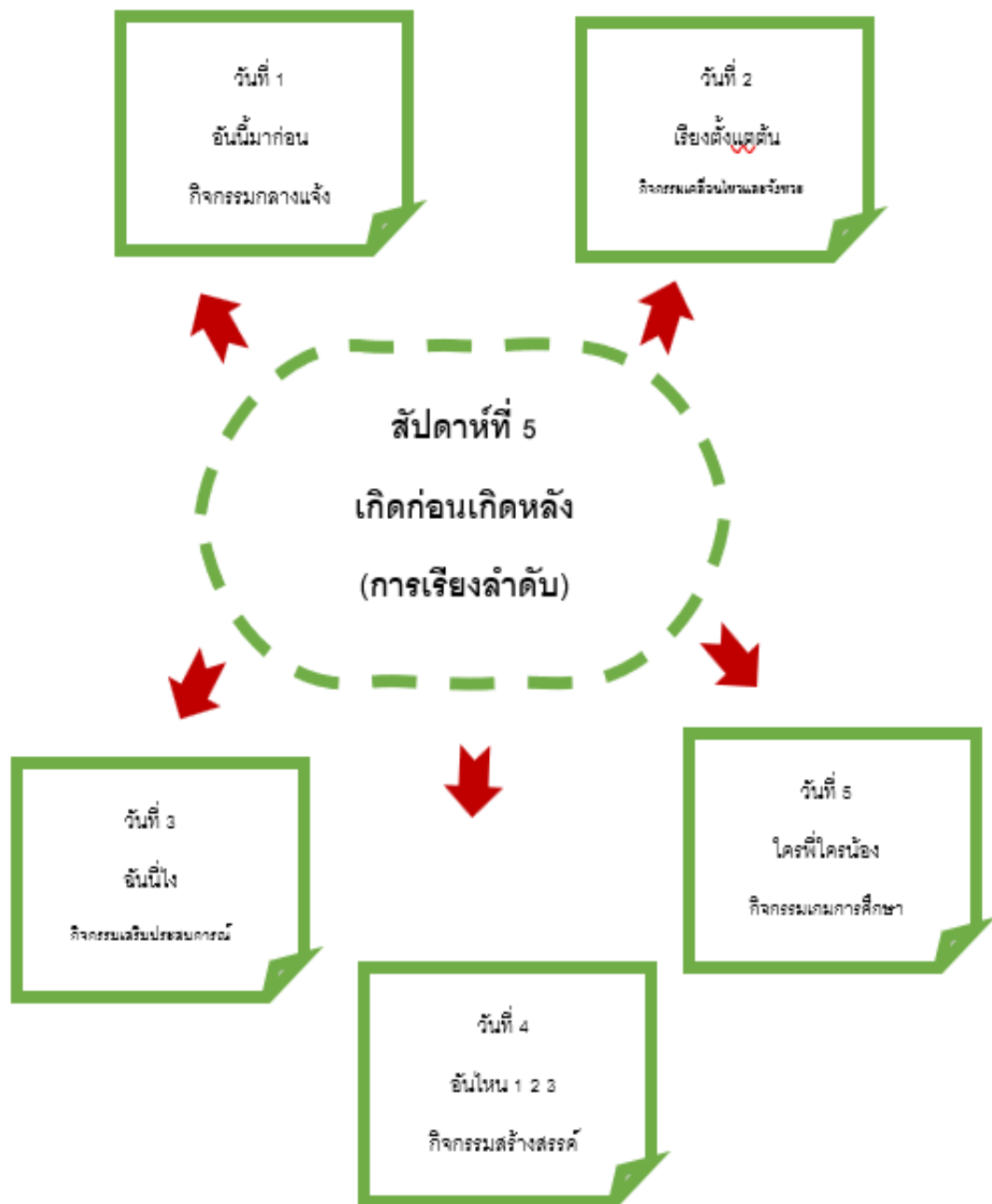
RAJABHAI

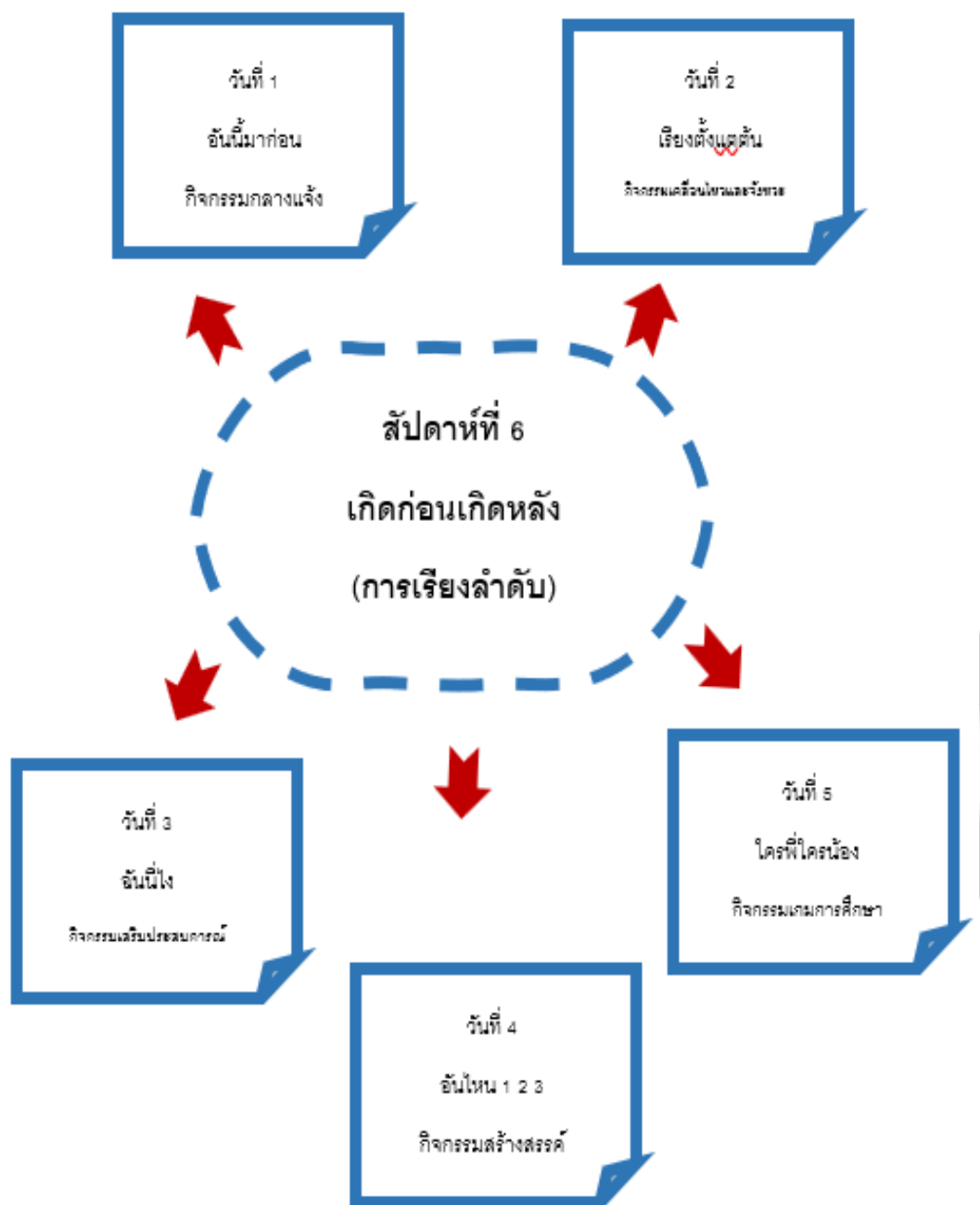

ตัวอย่างเพลงและคำคล้องจองที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

เพลงและคำคล้องจองที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย (การจับคู่)

มา เกิด มา วันนี้เรามาจับคู่กัน

*มีฉันและมีเงา (ซ้ำ *)

สังเกตให้ฉันต้องเหมือนกัน

เพลงที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย (การเปรียบเทียบ)

ไข่ ไข่ ไข่นั้นมีประโยชน์

ใครที่ชอบไข่ จะแข็งแรงและโตไว

*ไข่เป็ด ฟองใหญ่ สีขาว (ซ้ำ *)

**ไข่ไก่ ฟองเล็กสีครีม (ซ้ำ **)

ส่วนไข่นกกระทา เล็กสุด ๆ เลย

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ด้านการจับคู่

1

แผนการจัดกิจกรรม

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของ
เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

วันที่

จุดประสงค์การเรียนรู้
(เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิด)

☒ **ด้านการจับคู่**

☐ **ด้านการจำแนกแยกแยะ**

☐ **ด้านการเปรียบเทียบ**

☐ **ด้านการเรียงลำดับ**

กิจกรรมเกมการศึกษา

ขั้นนำ

1. ครูแนะนำให้เด็กยืนกระจายหาพื้นที่ของตนเอง ฝึกการบริหารปอด โดยการหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกช้าๆ
2. ครูชักชวนให้เด็กเคลื่อนไหวพื้นฐานโดยการเคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะตามพื้นที่ระดับ ทิศทางที่ต่างกัน
3. ครูชักชวนเด็กปฏิบัติกิจกรรมตามข้อ 2 ช้าๆ
4. ครูแนะนำให้เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อลำตัว แขน ขา หายใจเข้าออกลึกๆ ช้าๆ

สื่อ

- บัตรภาพเงา แมงไข
- ไม้ปักปองและลูกปักปอง

การประเมินผล

- การสังเกต

ขั้นประสบการณ์

1. ครูให้เด็กลองฝึกใช้ไม้ปักปองตีปักปองลงหลุม
2. ครูให้นักเรียนดูบัตรภาพ

ขั้นกิจกรรม

1. ครูให้เด็กจับฉลากเลือกภาพขึ้นมา
2. ให้เด็กตีปักปองลงหลุมที่มีภาพเหมือนกัน

ขั้นสรุป

1. ครูให้เด็กแต่ละคน ออกมาพูดหน้าชั้นเรียนพร้อมบัตรภาพรูปที่ตนเองได้
2. ครูถามเด็กว่า ในการจับคู่เราต้องสังเกตให้ดี ภาพกับเงา 2 ภาพนี้จะต้องเหมือนกันหรือต่างกันคะ

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวสร้อยพร แสงสุวรรณ)

ตำแหน่ง ครู คศ.1

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ด้านการจำแนกแยกแยะ

1

แผนการจัดกิจกรรม

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของ
เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

วันที่

จุดประสงค์การเรียนรู้

(เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิด)

☐ ด้านการจับคู่

☒ ด้านการจำแนกแยกแยะ

☐ ด้านการเปรียบเทียบ

☐ ด้านการเรียงลำดับ

กิจกรรมกลางแจ้ง

ขั้นนำ

- ครูแนะนำให้เด็กยืนกระจายหาพื้นที่ของตนเอง ฝึกการบริหารปอด โดยการหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกช้าๆ
- ครูชักชวนให้เด็กเคลื่อนไหวพื้นฐาน

ขั้นประสบการณ์

- ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาและวางแผนในการเล่นเก็บบัตรภาพและกำหนดข้อตกลงในการเล่นเรื่องการรอคอย การช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน การเก็บเกมเข้าที่เดิมให้เรียบร้อย หลังจากเล่นเกมเสร็จเรียบร้อยแล้ว

สื่อ

- บัตรภาพ
- กระดานแยกกลุ่ม

การประเมินผล

- การสังเกต

ขั้นกิจกรรม

1. ให้เด็กจัดกลุ่มแยกประเภทสิ่งของจากบัตรภาพที่วางอยู่บนพื้น แล้วนำมาแปะที่กระดานแยกกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เกี่ยวกับการคิดพื้นฐานในเรื่องความเหมือนและความต่าง

ขั้นสรุป

1. ครูให้เด็กแต่ละคน ออกมาพูดสรุปกิจกรรมหน้าชั้นเรียน
2. ครูถามเด็กว่า ในจำแนกเราจะแยกกลุ่มของ เด็กๆ ต้องใช้การสังเกตให้ดีใช่ไหมคะ

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวสุวิมล แสงสุวรรณ)
ตำแหน่ง ครู คศ.1

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ด้านการเปรียบเทียบ

1

แผนการจัดกิจกรรม

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของ
เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

วันที่

จุดประสงค์การเรียนรู้
(เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิด)

☐ ด้านการจับคู่
☐ ด้านการจำแนกแยกแยะ
☒ ด้านการเปรียบเทียบ
☐ ด้านการเรียงลำดับ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ขั้นนำ

- ครูแนะนำให้เด็กยืนกระจายหาพื้นที่ของตนเอง ฝึกการบริหารปอดโดยการหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกช้าๆ
- ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันอ่านคำคล้องจองรูปทรงต่างๆ

ขั้นประสบการณ์

- ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปทรงต่างๆ ที่เด็กรู้จักและกำหนดข้อตกลงในการเล่นเรื่องการรอคอย การช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน การเก็บเกมเข้าที่เดิมให้เรียบร้อยหลังจากเล่นเกมเสร็จเรียบร้อยแล้ว

สื่อ

- แผนภูมิคำคล้องจอง
- กระดาษ
- ดินสอ และสี

การประเมินผล

- การสังเกต

ขั้นกิจกรรม

- ให้นักเรียนวาดภาพรูปทรงตามขนาดครูกำหนด
- ให้นักเรียนนำรูปทรงมาวาดต่อเป็นรูปตามจินตนาการและระบายสีให้สวยงาม
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการคิดพื้นฐานในขนาดของรูปทรง

ขั้นสรุป

- ครูให้เด็กแต่ละคน ออกมาพูดสรุปกิจกรรมหน้าชั้นเรียน
- จากที่ได้วาดรูปมา เด็กๆ ลองสังเกตรูปวาดตนเองจะคะรูปทรงไหนเล็กที่สุด ใหญ่ที่สุด

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (นางสาวสรวิชัย แสงสุวรรณ)
 ตำแหน่ง ครู คศ.1

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

ด้านการเรียงลำดับ

1

แผนการจัดกิจกรรม

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดของ
เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

วันที่

จุดประสงค์การเรียนรู้
(เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิด)

☐ ด้านการจับคู่
☐ ด้านการจำแนกแยกแยะ
☐ ด้านการเปรียบเทียบ
☒ **ด้านการเรียงลำดับ**

กิจกรรมเกมการศึกษา

ขั้นนำ

1. ครูแนะนำให้เด็กยืนกระจายหาพื้นที่ของตนเอง ฝึกการบริหารปอด โดยการหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกช้าๆ
2. ครูชักชวนให้เด็กเคลื่อนไหวพื้นฐาน

ขั้นประสบการณ์

1. ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาและวางแผนในการเล่นเกมนการศึกษาและกำหนดข้อตกลงในการเล่นเรื่องการรอคอย การช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน การเก็บเกมเข้าที่เดิมให้เรียบร้อย หลังจากเล่นเกมเสร็จเรียบร้อยแล้ว

สื่อ

- ลูกบอลคละสี
- กล่องแยกสี

การประเมินผล

- การสังเกต

ขั้นกิจกรรม

1. ให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันแยกสีลูกบอลให้ครบทุกลูก
2. ให้เด็กนับลูกบอลที่แยกได้
3. ให้เด็กเขียนจำนวนลูกบอลไว้หน้ากล่อง
4. ให้เด็กเรียงกล่องจำนวนลูกบอลที่แยกสีจากน้อยไปมาก

ขั้นสรุป

1. ครูให้เด็กแต่ละคน ออกมาพูดสรุปกิจกรรมหน้าชั้นเรียน

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวสุวิมล แสงสุวรรณ)
ตำแหน่ง ครู คศ.1

คู่มือสำหรับครู

ในการใช้พัฒนาความสามารถด้านการคิด

แบบประเมินความสามารถด้านการคิด

ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

(Pretest / Posttest) ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

ภายใต้โครงการวิจัย

การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย

โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Pretest / Posttest)
ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

คำชี้แจง

คู่มือการใช้"แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Pretest / Posttest) ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3" ผดิดขึ้นภายใต้วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ครูศึกษาก่อนความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีจำนวน 4 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 12 ข้อ โดยได้แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Pretest / Posttest) ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 รายละเอียด ดังนี้

การเตรียมตัวก่อนดำเนินการวัดความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กปฐมวัย

1. จัดเตรียมแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ให้ครบจำนวนของเด็กปฐมวัย
2. จัดเตรียมดินสอ สำหรับเด็กปฐมวัย คนละ 1 แท่ง ได้ใช้เขียนคำตอบ
3. จัดเตรียมบัตรภาพ "เครื่องหมาย x" ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง เพื่อใช้ในการตอบคำถาม

4. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสถานที่สำหรับให้เหมาะสม ทั้ง โต๊ะ ให้ห้องเรียนที่ปราศจากเสียงดังรบกวน

5. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กปฐมวัยก่อนดำเนินการประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ขั้นตอนดำเนินการวัดความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กปฐมวัย

1. ครูแจกแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน คนละ 1 ชุด
2. ครูอธิบายวิธีการทำ "เครื่องหมาย X" ลงในแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยให้ดูบัตรภาพ X ที่ครูเตรียมมา
3. ครูทบทวนเรื่องตัวเลขและการเขียนเลข 1 2 3 บนกระดาน
4. ครูแจกดินสอให้นักเรียนคนละ 1 แท่ง
5. ครูให้นักเรียนเริ่มทำแบบประเมินความสามารถด้านการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานพร้อมกัน โดยครูอ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อ
6. ทำจนครบ 12 ข้อ
7. นำแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานส่งที่ครู

รายละเอียดดังนี้

มีต่อหน้าถัดไป

WJABH

คำถามของแบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
ให้ครูเป็นผู้ดำเนินการอ่านข้อความในเครื่องหมายคำพูดให้เด็กฟัง ข้อละ 1 ครั้ง

ด้านที่ 1 การจับคู่

ข้อ

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดคู่มือข้อ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x ทับภาพที่ตนเองเลือกจับคู่ ว่าในข้อใดเป็นรูปภาพที่เหมือนกับภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

ข้อ

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดคู่มือข้อ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x ทับภาพที่ตนเองเลือกจับคู่ ว่าในข้อใดเป็นรูปภาพที่เหมือนกับภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

ข้อ

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดคู่มือข้อ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x ทับภาพที่ตนเองเลือกจับคู่
ว่าในข้อใดเป็นรูปภาพที่เหมือนกับภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

มีต่อหน้าถัดไป

ด้านที่ 2 การจำแนกแยกแยะ

ข้อ 😊

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดดูหน้า 2 ข้อ 😊 ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x กับภาพที่ตนเองเลือก ว่าภาพในข้อใดเป็นภาพที่ต่างจากพวก”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

ข้อ 😊

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดดูหน้า 2 ข้อ 😊 ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x กับภาพที่ตนเองเลือก ว่าภาพในข้อใดเป็นภาพที่ต่างจากพวก” >
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

ข้อ 😊

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดดูหน้า 2 ข้อ 😊 ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x กับภาพที่ตนเองเลือก ว่าภาพในข้อใดเป็นภาพที่ต่างจากพวก”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

มีต่อหน้าถัดไป

WJABH

ด้านที่ 3 การเปรียบเทียบ

ข้อ ★

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดดูหน้า 3 ข้อ ★ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x ทับภาพที่ตนเองเลือก ว่าภาพในข้อใดใหญ่ที่สุด”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

ข้อ ★

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดดูหน้า 3 ข้อ ★ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x ทับภาพที่ตนเองเลือก ว่าภาพในข้อใดสูงที่สุด”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

ข้อ ★

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดดูหน้า 3 ข้อ ★ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเครื่องหมาย x ทับภาพที่ตนเองเลือก ว่าภาพในข้อใดเล็กที่สุด”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

มีต่อหน้าถัดไป

ด้านที่ 4 การเรียงลำดับ

ข้อ

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดคู่มือ 4 ข้อ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเลข 1 2 3 ลงในช่อง ที่ตนเองเลือก ให้เรียงจากเล็กไปใหญ่”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

ข้อ

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดคู่มือ 4 ข้อ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเลข 1 2 3 ลงในช่อง ที่ตนเองเลือก ให้เรียงจากเตี้ยไปสูง”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

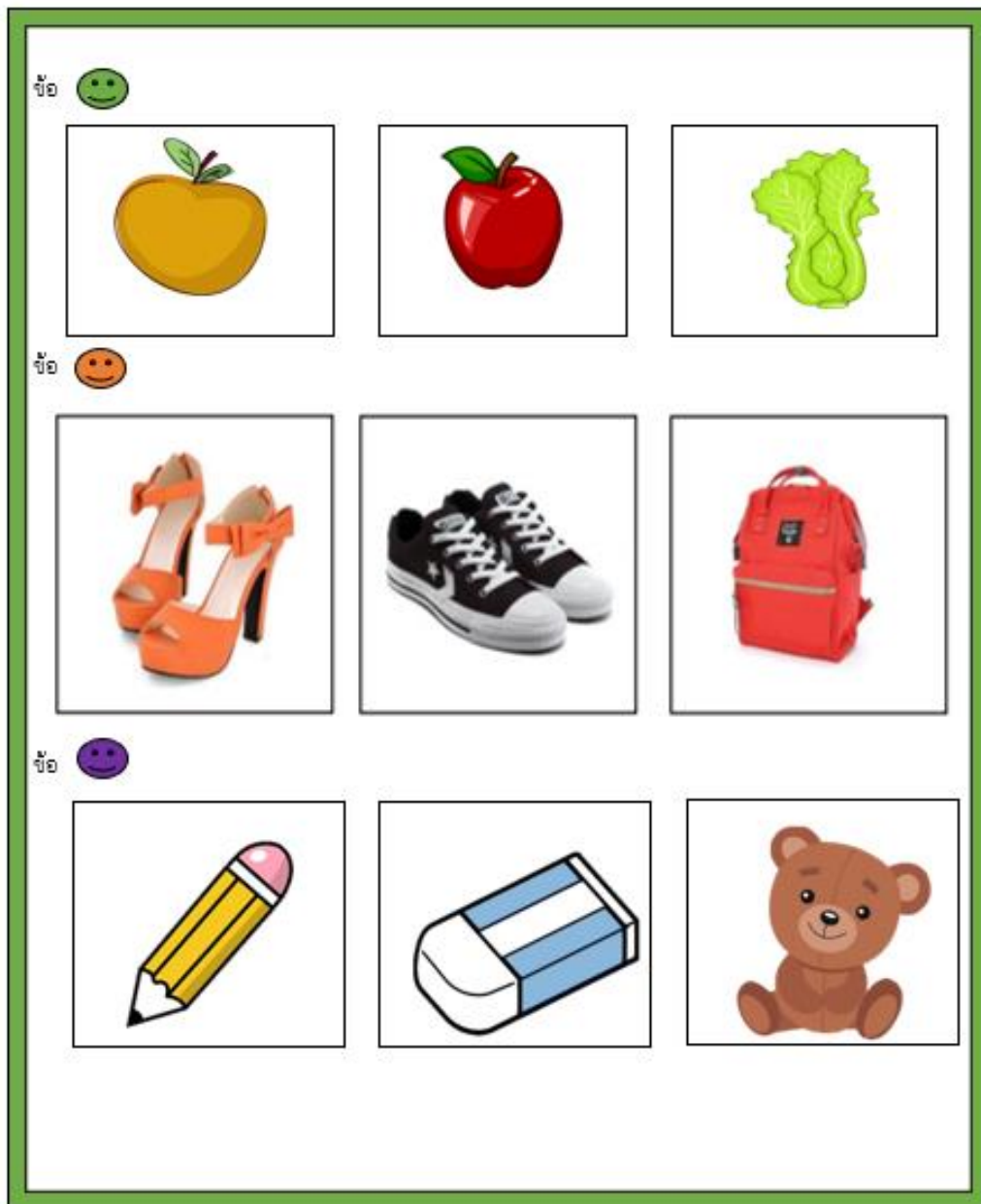
ข้อ

1. ครูพูด : “ครูให้เด็กเปิดคู่มือ 4 ข้อ ให้เด็กดูภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
2. ครูพูด : “ให้เด็กสังเกตรูปภาพในกรอบ”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ 5 วินาที)
3. ครูพูด “ให้เด็กเขียนเลข 1 2 3 ลงในช่อง ที่ตนเองเลือก ให้เรียงจากน้อยไปมาก”
(เว้นระยะเวลาให้เด็กดูภาพ และลงมือทำ 50 วินาที)

แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ACTIVITY - BASED

★

★

★

แบบประเมินความสามารถด้านการคิด
ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
(Pretest / Posttest) ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

ชื่อ..... ชั้น.....

โรงเรียน.....

ภายใต้โครงการวิจัย
การพัฒนานความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ថ្លង់

ថ្លង់

ថ្លង់

ภาคผนวก ค

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปผลแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อวัดความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง (IOC)
วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

รายการของความคิดเห็น	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ความหมาย
	1	2	3	
1.แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน				
2.1 แผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	สอดคล้อง
2.2 แผนการจัดประสบการณ์มีภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	สอดคล้อง
2.3 แผนการจัดประสบการณ์เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	สอดคล้อง
2.4 แผนการจัดประสบการณ์ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินได้	+1	+1	+1	สอดคล้อง
2.แบบประเมินความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน				
3.1 แบบประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	สอดคล้อง
3.2 แบบประเมินมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	สอดคล้อง
3.3 แบบประเมินมีความยากง่าย เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	สอดคล้อง
3.4 แบบประเมินระบุพฤติกรรมที่สามารถจัดการประเมินได้	+1	+1	+1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

คะแนนความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน

เลขที่	ชื่อ	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง
1	เด็กชายภักพล	12	9	12
2	เด็กชายธนวัฒน์	12	8	11
3	เด็กชายธนวัฒน์	12	9	11
4	เด็กชายมาวิน	12	10	12
5	เด็กชายพุฒิชัย	12	9	11
6	เด็กชายธนวิน	12	8	10
7	เด็กชายจอมหาญ	12	8	10
8	เด็กชายนวัช	12	7	10
9	เด็กชายอริวัฒน์	12	8	11
10	เด็กชายเครือหลาว	12	9	12
11	เด็กชายอานาวิน	12	10	12
12	เด็กชายหลาวเมือง	12	9	11
13	เด็กชายอ่องคำ	12	8	11
14	เด็กชายณัฐนาชัย	12	9	11
15	เด็กชายอนาวิต	12	10	12
16	เด็กชายพีรพัฒน์	12	8	11
17	เด็กชายอำนาจ	12	9	11
18	เด็กชายกานต์	12	9	11
19	เด็กชายมนต์	12	9	11
20	เด็กหญิงขวัญเรือน	12	9	11
21	เด็กหญิงยิ่	12	10	12
22	เด็กหญิงแสงแก้ว	12	8	12
23	เด็กหญิงณัฐกานต์	12	8	12
24	เด็กหญิงเมสินี	12	7	11
25	เด็กหญิงเสาวภา	12	9	12
26	เด็กหญิงรุ่งนภา	12	8	12
27	เด็กหญิงข้าวหอม	12	10	12
28	เด็กหญิงกรรณพิกุล	12	9	12
รวม			244	317

การพัฒนาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

ระดับชั้น อนุบาล 3 โรงเรียนบ้านหัวฝาย

ที่	ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน (12 คะแนน)	หลังเรียน (12 คะแนน)		D	D^2
1	เด็กชายภักพล	9	12		3.00	9.00
2	เด็กชายธนวัฒน์	8	11		3.00	9.00
3	เด็กชายธนวัฒน์	9	11		2.00	4.00
4	เด็กชายมาวิน	10	12		2.00	4.00
5	เด็กชายสุพิชัย	9	11		2.00	4.00
6	เด็กชายธนวิน	8	10		2.00	4.00
7	เด็กชายจอมหาญ	8	10		2.00	4.00
8	เด็กชายณวัช	7	10		3.00	9.00
9	เด็กชายอริวัฒน์	8	11		3.00	9.00
10	เด็กชายเกรียงหลาว	9	12		3.00	9.00
11	เด็กชายอนาวิน	10	12		2.00	4.00
12	เด็กชายหลาวเมือง	9	11		2.00	4.00
13	เด็กชายอ่องคำ	8	11		3.00	9.00
14	เด็กชายณัฐธนาชัย	9	11		2.00	4.00
15	เด็กชายอนาวิล	10	12		2.00	4.00
16	เด็กชายพิรพัฒน์	8	11		3.00	9.00
17	เด็กชายอำนาจ	9	11		2.00	4.00
18	เด็กชายกานต์	9	11		2.00	4.00
19	เด็กชายมนต์	9	11		2.00	4.00
20	เด็กหญิงขวัญเรือน	9	11		2.00	4.00
21	เด็กหญิงอิง	10	12		2.00	4.00
22	เด็กหญิงแสงแก้ว	8	12		4.00	16.00
23	เด็กหญิงณัฐกานต์	8	12		4.00	16.00
24	เด็กหญิงมลิณี	7	11		4.00	16.00
25	เด็กหญิงสาวภา	9	12		3.00	9.00
26	เด็กหญิงรุ่งภา	8	12		4.00	16.00
27	เด็กหญิงข้าวหอม	10	12		2.00	4.00

ที่	ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน (12 คะแนน)	หลังเรียน (12 คะแนน)		D		D^2
28	เด็กหญิงกรรณพินุก	9	12		3.00		9.00
	รวม	244.00	317.00	$\sum D$	73.00	$\sum D^2$	205.00
	เฉลี่ย	8.71	11.32	$(\sum D)^2$	5329.00		
	S.D.	0.84	0.66				
	n	28					

คำนวณค่า t จากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

แทนค่าในสูตรจะได้

$$t = \frac{266.00}{\sqrt{\frac{71520 - 70756.00}{11}}} = \frac{266.00}{8.33} = 31.92$$

ค่า t จากตารางแจกแจง t เท่ากับ

1.80

การตัดสินใจทางสถิติ

31.92 มากกว่า 1.80

ดังนั้น คะแนนหลังเรียน

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปเป็นตารางดังนี้

การทดสอบ	n	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	12		11.25	2.31	31.92
หลังเรียน	12		33.42	2.10	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาวสร้อยธร แสงสุวรรณ

วัน เดือน ปีเกิด 31 มกราคม 2538

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

พ.ศ. 2556 (เกียรตินิยมอันดับ 2) ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
และการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2561 ถึงปัจจุบัน ตำแหน่ง ครูผู้ช่วยและครู ค.ศ.1 โรงเรียนบ้านหัวฝาย
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่